

ΜΠΟΥΚΕΤΟ

1927



Ντίμπυ. "Ελαμπε όλος από χαρά.

— "Αν βρής ποιός μ' έπεσέφθη στο ξενοδοχείο μου ;
— Πού θες νά έξω ;
— "Η Μυριέλλα. "Η Μυριέλλα ! Τό βράδυ μās έχουν τραπέζι.

Σε προσκαλούν και σένα. Θά δής τι περίφημοι άνθρωποι είνε !
Τάχα χαμένα. Μου πέρασε καί από τό νοή ή ιδέα πώς έχω νά κάνω με τρελλούς. Πάντως έδέχθηκα την πρόσκληση κ' έδώσαμε ραντεβού με τό Ντίμπυ νά πάμε μαζί στο γεύμα. Στίς οκτώ πρῶγ-ματι είμαστε στο "Εμστεντ. "Η κ. Σκέϊφ μās έδέχθη φιλοφρονέ-στατα. "Ήταν ντυμένη με τουαλέττα δεξιώσεως κ' έφορούσε κο-σμήματα μεγάλης αξίας. "Η μικρή Μυριέλλα φαινόταν νά κατα-βάλλη μεγάλο κόπο γιά νά χαμογελά. "Ο κ. Μερέλλο απ' έναντίς ήταν διατυπικώτατος και όμιλικώτατος. Καθήσαμε σε λίγο στο τραπέζι. "Η κ. Σκέϊφ με μεγάλη έπιδεξιότητα έφερε την όμιλία στην ανακάλυψη του Ντίμπυ.

— "Ισως, είπε τέλος, νά ενδιαφερθούμε ό αδελφός μου και εγώ θετικώτερα γιά την εκμετάλλευση. Αλλά θάπρεπε νά μās δείξετε τά σχεδιαγράμμάτά σας.

— "Ο Ντίμπυ άρνήθηκε μ' εγγένεια.

— Ζητήσατέ μου ό,τι άλλο, άλλ' αυτό είνε αδύνατον. "Η κ. Σκέϊφ δεν επέμεινε περισσότερο.

Μετά τό γεύμα έβειναιμε άκόμη τρία τέταρτα κ' έρύγαμε γιά τό Λονδίνο. Είχα πλέον πισωθεί ότι ή μικρή Μυριέλλα είχε κάποια λόξα. Τή μεθεπομένη όμως έλαβα τό ακόλουθο γράμμα :

Κόις Πλείντελ,

» Μη με περάσετε γιά τρελή. Είδα κ' έπαθα νά καταφέρω τη μόνη άγγλίδα καμαριέρα πού έχουμ νά ρίξη αυτό τό γράμμα.

» Πιστεύατέ με, πρέπει νά με πιστεύετε γιατί άλλωώς θά έχετε άγρότερα τύψεις. "Αν πήγα νά βρω τον κ. Ντίμπυ, καθώς θά σās είπε εξηρακά-σθην νά τό κάνω με φοβερές άπειλές. Αυτή την ώρα πού σās γράφω βρίσκουμαι φυλακι-σμένη μέσα στο δωμάτιό μου.

"Ο Ντίμπυ χθές τό βράδυ έγραφε έδώ. Τού έόριζαν ένα φάρμακο στο κρασί του πού τον έκανε νά τούς παραδόση ότα τά μυοτικά της ανακαλύ-φωός του. Έκτός εύτυχώς ά-κόμη της άκροβόλς τοποθεσίας. Άφριο πάλι θάβη και τους υποσέδηκε νά φέρη τό περι-φημο σχεδιάγραμμα. "Αν έζη την άπρονοησία αυτή δεν θά βγή ζωντανός από τό καταρα-μένο αυτό σπίτι. Σώσατέ τον !»

Σηκώθηκα άμέσως νά πάω νά βρω τον Ντίμπυ. Κατάλαβα πιά πώς τ'όντι τον άπειλούσε σοβαρός κίν-δυνος. Τόν συνήντησα στη Λέσχη των Έπιστημόνων. Δεν φάνηκε ένθουσιασμένος πού μ' έβλεπε και ή ύποδοχή του κάθε άλλο ήταν παρά έγκάρδιος.

— Τι επίσημο ύφος είνε αυτό πού έχεις, Πλείντελ ;
"Έχεις κανένα δυσάρεστο νέο ;

— "Ανετανίας. "Ο Λανκάστερ τηλεγράφησε πώς μεθαύριο τό μεσημέρι έρχεται.

— "Α ! καλά, είπε αδιάφορα.

— Σε λίγο του πρότεινα :

— Δέ με συνοδεύεις, κοίμενε, αύριο στο Μπράϊτον.

— "Αδύνατον ! "Έχω πρόσκληση γι' αύριο τό βράδυ.

— Στους Σκέϊφ ;

— Ναι.

— "Ε ! λοιπόν ναι. Δέ φαντάζουμαι, ότι θά θυμώση ό Λανκάστερ έπειδή διαπραγματεύουμαι και με άλλους την έπιχείρησή μου. Δι-καίωμα μου είνε. Γειά σου λοιπόν και μεθαύριο, άν δεν συμφωνή-σω με τους Σκέϊφ θάάρθω νά σε πάρω νά πάμε στον Λανκάστερ.

— Μήπως είνε πολύ άγώ, τού φώναξα αλλά δέ μ' άκούσε. Είχε φύγει.

"Εφυγα κ' εγώ. Είχα όμως κάνει πιά τό σχέδιό μου.

Τό άλλο βράδυ, στίς 8 ακριβώς, εγώ, ό άστυνόμος τού "Εμ-στεντ κ. Φρόστ, ό φίλος μου και φίλος τού Ντίμπυ ιατροδικαστής κ. Γκαρλάν και 15 χωροφύλακες, όλοι με πολιτικά, είχαμε περι-κυκλώσει την έπαυλή του Σκέϊφ. Σε λίγο σταμάτησε ένα αυτοκι-νητο μπροστά στην έξωτερική είσοδο. Κατέβηκε ό Ντίμπυ, πλήρως τό σοφό και προχώρησε νά κτυπήση τό κουδούνι, όταν βρέθηκα μπροστά του. Τόν παρεκάλεσα νάρθη μαζί μου, τού έξέφρασα κα-θαρά πλέον τους φόβους μου, αλλά κ' ή τελευταία μου αυτή από-πειρα πήγε στο βρόντο. "Αντί απαντήσεως ό Ντίμπυ έσκασε τά γέλια, μου είπε καληνύχτα κ' έκτύπησε τό κουδούνι. Σε λίγο ή πόρτα άνοιξε, μπήκε ό Ντίμπυ και ξανάλεισε πίσω του. "Αποφα-σίσαμε νά περιμένουμε την έξοδό του. Μεσάνυχτα έκτύπησαν και

ό Ντίμπυ δέ φαινόταν. Τό τελευταίο φώς πού εφώτιζε ένα παρ-θυρο της προσόψεως έσβυσε και ή έπαυλή έβυθίσθη στο σκοτάδι και στη σιωπή. "Ελλησίασα τον κ. Φρόστ.

— Τι θά κάνουμε ; Φοβόυμαι γιά την τύχη του.

— Πάμε μέσα.

Μετά 5 λεπτά κτυπήσαμε την πόρτα και ρώτησαν από μέσα :

— Πούσε είνε ; Τι ζητείτε ;

— Θέλουμε νά δούμε άμέσως την κ. Σκέϊφ και τον κ. Μερέλλο.

Είμαι ό άστυνόμος τού "Εμστεντ.

"Ανεβήκαμε. "Ο ύπηρέτης μās ώδήγησε στο σαλόνι. "Η κ. Σκέϊφ με υπεδέχθη με μειδιήματα.

— Τι συμβαίνει κύριε Πλείντελ ; Είμαι πάντοτε εύτυχής όπο-σας βλέπω, αλλά δεν νομίζετε ότι ή ώρα αυτή είνε ακατάλληλη ;

— "Ο κ. Φρόστ την διέκοψε.

— Κυρία, ήρθαμε έδώ με ώρισμένο σκοπό. Πρό τεσσάρων ώρών σās έπεσεφθη ό κ. "Οσκάο Ντίμπυ. "Από τότε ή έπαυλή σας ήτα στενώς περικυκλωμένη. Συνεπώς ό κ. Ντίμπυ βρίσκεται άκόμη έδώ.

— Και με ποιά δικαίωμα, Κύριε, μπαίνετε στο σπίτι μου τέτοια ώρα ;

Χωρίς ν' άπαντήση ό κ. Φρόστ της έδειξε μιάν έγγραφον άδελ-πού είνε την πρόνοια νά πάρη από τον εισαγγελέα.

Τήν εδιάβασε, τού την έπέστρεψε και προχώρησε νά έξαλωθί η μιά πολυθρόνα :

— "Ο κύριος Ντίμπυ δεν είνε σπίτι μου. Μπορείτε νά ψάξε-δοο θέλετε, είπε με σατανικό γέλιο...

Τή στιγμή αυτή μπήκε και ό κ. Μερέλλο. Στη σχετική έρώτηση απάντησε με την ίδια άρνηση, με τό ίδιο ύφος.

"Ο κ. Φρόστ άφησε δύο χωροφύλακες νά τούς φυλάε κ' έδωσε στους λοιπούς διαταγές νά κάνουν έπισταμένη έρεση. Κι' ό ίδιος δέ άκολουθούμενος από μένα και τον Γκαρλάν άρχισε νά ψάχνη. Γύρισαν παντού, από τά πάνω διαμε-ρισματα αλλά τίποτα. "Εξαφρα άντελήφθημεν στο βάθος μιιά κλειστή πόρτα απ' όπου άκούονταν ένα αγνό ύπνονο παρόμοιο. Με λίγη προσπάθεια την παρήβιασαμε. Μιά ξανθή κοπέλλα καθισμένη πάνω σ' ένα ντιβάνι έκλαιε. "Ήταν η Μυριέλλα. Γύρισε τά θολωμένα μάτια της και μ' άνεγνώρισε.

— Ποιόν' ό Ντίμπυ ; ερώτησε με άπελπισία. Τόν βρή-κατε ; Σώθηκε ;

— Δεν έξωφ τίποτε, παιδί μου, της είπα, αυτόν ζητάμε.

— Μ' έκλείσανε δύο μέσα έ-μέρα. Μ' έποίησαν φαίνεται ναρκωτικό γιατί δεν έχω τί συνέβη. "Ο Ντίμπυ είν' έδώ.

Είχε έρθει πρό ! ώρις. Τόν ζητούμε τώρα κ' έλπίζω με νά τον βρούμε.

— Θεέ μου ! "Ήθε ; Τον δεν θά τον βρήτε πιά ποτέ !

"Εκείνη τη στιγμή άκούσαμε νάρχεται από τό έργαστήριό ένα διαπεραστικό γέλιο πού μās επάγωσε. "Ετρέξαμε. "Ήταν ό Γκαρλάν πού με ύφος χαμη-είχε κορφήσει τά μάτια του σε μιιά μεγάλη μηχανή και γέλιασε σάν τρελλός.

— Τι τρέχει Γκαρλάν, τή ρώτησα.

— Μη γυρεύεις άδικα το φίλο μας τόν "Οσκάο. Πήδαο. Κι' ούτε μπορείς νά καταβ-ρίξω τίποτα.

— "Εδείξε μιιά πελώρια μετάλλινη χοάνη.

— "Η Χοάνη αυτή περιείχεν ύγρόν αέρα. "Αφού τούς παρέδω-τό σχεδιάγραμμα τόν ένάγκωσαν και τόν έόρισαν έδώ μέσα.

— Καλά και τό πτώμα ; ρώτησα έντρομος.

— Τό πτώμα ; Σε 382 βαθμούς Φάρενχαιτ φθάνει ένα τέταρτο γιά νά εξαερωθί και τό σκληρότερο άτσάλι χωρίς ν' άφήση κανέναν ίχνος. Τό σώμα τού κακόμοιρου Ντίμπυ είνε σά νά μην άνηκε ποτέ. Όσο σάν τό κεφάλι μιās καρφίτσας δεν έχει μείνει ένα ίχν' πού θά μπορούσε νά χρησιμεύση ως απόδειξης. Τί νά μās κάνει ο Νόμος ; Πώς θά βασίσης μιιά κατηγορία στο τίποτε. Μπορείς νά κατηγορήσης έναν άνθρωπο γιά φόνο όταν δεν κατορθώσας νά βρής ούτε τό θύμα ούτε καν τό ελάχιστον ίχνος τού θύματος ;

Πρίν άρήςω τό τρομερό αυτό σπίτι εφρόντισα νά μεταφέρω τη Μυριέλλα σ' ένα νοσοκομείο τού Λονδίνου. "Η άμοιρη δύο ώρες βρίσκόταν μεταξύ ζωής και θανάτου. "Επί τέλους έγινε καλά και εύτυχώς όλο τό παρελθόν είχε σβύσει από τη μνήμη της.

"Η μητέρα της (πού όπως έληροφορήθη βραδύτερα είχε δια-φονήση με τόν ίδιο τρόπο και τόν πατέρα της Μυριέλλας γιά νά τού σφετερισθί τη μεγάλη περιουσία με τόν έραστή της τόν Με-ρέλλο) και ό σ'ινένοχος της έδικάτησαν επί φόνο τού Ντίμπυ.

"Όσο γιά τη Μυριέλλα σήμερα είνε γυναίκα μου και μαρτυ-καυχώδη ότι είμαι ό εύτυχέστερος τών συζύγων.

Κ.

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ-ΕΦΑΜΙΛΙΟΝ ΤΟΥ «ΒΕΡΘΕΡΟΥ»

ΤΟΥ ΟΥΓΟΥ ΦΩΣΚΟΛΟΥ



Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ)

"Ο ποιητής "Ιάκωβος "Οστις φεύγοντας τις επαναστατικές ταραχές της πατρίδος του Βε-νελίας, άποσύρεται στους Έδγμάν-νι λόφους όπου πλανάται μό-νος και μελαγχολικός. Γνω-ρίζει εκεί την οικογένεια τού

κ. Τ... και την ώριμοτάτη και εύγενή θυγατέρα του Θηρεσία, μυστευ-μένη με τον κ. "Οδοόδο, την όποιαν και αγαπά παραφώς. "Η Θη-ρεσία τού έμπιστεύεται την τραγική ιστορία της ζωής της. "Ο πατέρας της έμυρίζει με τη μητέρα της έξ αιτίας τού σνοικισμών με τόν "Ο-δοόδο, τόν όποιον και ή ίδια ή Θηρεσία δεν αγαπά καθόλου. "Η άποκάλυψις της αυτή κάνει τόν "Ιάκωβο νά τη συμπονέη και νά τη άγαπήσει περισσότερο. "Ο "Οδοόδος φεύγει γιά τη Ρώμη όπου πρόκει-ται νά κανονίση τās υποθέσεις του. "Ο πατέρας της Θηρεσίας τόν συ-νοδεύει ως τά σούρα άφού παρεκάλεσε τόν "Οστις νά κρατήη αντιρο-γρά στην κόρη του κατά τό διάστημα της άπουσίας του. Τās διαφό-ρους φάσεις τού τραγικού, άγνού και φιλογερού αυτού έρωτος περιγρά-φει ό "Οστις είνε τās δημοσιονομικές έπιστολάς, αί περισσότεραι τών όποιων απανθύνονται στο φίλο του Λορέντζο "Αλδεράν στη Βενετία.

(Συνέχεια έκ τού προηγούμενου)

Τις φώναζε με τόνόμά τους. Τότε ή "Ισαβέλλα ή όποία μ' έ-γνώρισε, έτρεξε στην άγκαλιά του και άρχισε νά με γειμίζει φιλία. Σηκώθηκα. "Η Θηρεσία στηρίχτηκε στον βραχιονά μου και περπα-τήσαμε μαζί, άκολουθώντας την όχητή τού μι-κρού ποταμού, έως την λίμνη των πέντε αγγών. Εκεί σταματήσαμε και οι τρεις και κοιτάξαμε ψηλά στον ούρανό τό άστρο της "Αφροδίτης πού άχτινοβολούσε στά μάτια μας.

— "Ω ! είπε ή Θηρεσία μ' ένθουσιασμό. Νο-μίζεις ότι και ό ποιητής Πετρούχης δεν έρχότα-νε κ' αυτός κάπου-κάπου σ' αυτές τις έρημιές ; Νομίζεις ότι δεν νοσταλγόσε κ' αυτός μέσα στο ήρεμο σκοτάδι της νύχτας, δεν ποτούσε κ' αυτός γιά τη χαμένη φίλη του ;... "Ω ! εγώ τουλάχιστον άμα διαβάζω τους στίχους του τόν φαντάζουμαι, τόν βλέπω, νά κάθεται κάπου έδώ, σ' αυτό τό μέρος, κάτω από κανένα δέντρο και νά συλλογίζεται μελαγχολικός τις χαμένες ήμέρες τού παρελ-θόντος του... "Ω ! ναι γλυκέ μου φίλε. "Ετσι συμβαίνει πάντοτε με τους ανθρώπους πού αγαπάνε άληθινά, πού αγαπάνε με την καρ-διά τους...

Και στο διάστημα πού έλεγε αυτά τά λόγια ή Θηρεσία μού έσφιγγε τό χέρι. "Ω πόσο αγαπητέ μου Λορέντζε ήμουνα συγκινη-μένος εκείνη τη στιγμή πού την άκουγα. Πόσο αισθανόμουν την καρδιά μου νά κτυπά και νά ζητά ήτσι με τους δυνατούς αυτούς παλμούς νά πετάξη από τό στήθος μου και νά ένωθί με την καρ-διά της γλυκειάς μου φίλης.

— "Ω ! ναι ! ναι ! "Αγγελέ μου ! Τό βλέπω τώρα καθαρά ότι είσαι ή γυναίκα ή όποία γεννήθηκε στον κόσμο γιά μένα, μόνο γιά μένα, και εγώ... "Ω ! Λορέντζε, πώς μπόρεσα λοιπόν νά πνίξω τά λόγια αυτά πού αισθάνουμαι ότι ζητούσαν νά φύγουν από τό στόμα μου...

"Εκείνη προχωρούσε κ' εγώ πήγαινα λίγο πιο πίσω της. "Ετσι, άκολουθώντας την, άνεβήκαμε μαζί ένα μικρό λοφίσκο πού ήταν μπροστά μας. "Εκείνη τη στιγμή δεν έννοιωθα διόλου τόν ένω-τό μου. "Η σκέψη μου ήταν ή σκέψη της, ή ψυχή μου ή ψυχή της και τις δυνάμεις μου όλες τις είχα άφηρε στα χέρια της αγαπημένης μου.

— "Ω ! Λορέντζε. "Όλα στον κόσμο αυτό είνε αγά-πη και μόνο αγάπη !.

Προχωρήσαμε άκόμη λιγάκι και σε μιιά στιγμή είλα στην Θηρεσία :

— Και ποιος άλλος μπόρεσε στον κόσμο νά αισθανθί και νά περιγράψη καλύτερα τόν έρωτα από τόν ποιητή Πετρούχην ; "Όταν τόν σκέπτομαι αισθάνουμαι μέσα μου νά πλημμυρίζη ή καρδιά μου από τό θείο εκείνο αίσθημα της άγάπης και νοιώ-δω τη ψυχή μου νά λυτρώνεται από όλες τις έν-

ΤΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ ΟΡΤΙΣ

νοίες της ζωής... "Ο Πε-τρούχης είνε γιά μένα ένας πατέρας, ένας φίλος, ένας μεγάλος παρηγορητής της δυστυχίας μου...

"Η Θηρεσία όταν άκουσε τά λόγια αυτά δεν μού ά-πήντησε καθόλου, αλλά την άκουσα νά άναστενάξη βα-

θεία. "Ο άνήφορος πού είχαμε κάνει την είχε κουράσει πολύ.

— Δεν καθόμαστε λιγάκι ν' άναπαυθούμε έδώ ; της είπα.

Και έπειδή τά χόρτα πού ήταν στρωμένα γύρω μας είχαν πολλή ύγρασία, της έδειξε μιιά μουρηά πού ύφανότανε πυκνό-φυλλη λίγο πάρα πέρα. "Από 'κείνη την ήμέρα τη μουρηά αυτή τη λέγαμε και οι δύο : Δέντρο της άγάπης μας.

"Η μικρή άδελφή της μās άφησε τότε και έτρεξε πέρα γιά νά μαζέψη λίγα λουλούδια.

"Η Θηρεσία κάθισε στα ξερά χόρτα πού ήταν στρωμένα κάτω από τη μουρηά κ' εγώ κάθισα εκεί κοντά της. "Επείναμε μερικές στιγμές σιωπηλοί. "Εκτύπησε ό ένας τά μάτια τού άλλου χωρίς νά μιλή...

Τότε εγώ έγειρα λίγο τό κεφάλι μου, άκούμπισα στο κορμό τού δέντρου και άρχισα σιγά νά της άπαγγέλω μερικούς στίχους από τά τραγούδια της Σαπφούς...

"Ω ! Λορέντζε ! "Εκείνη τη στιγμή έβγαине στον ούρανό τό φεγγάρι και ή Θηρεσία με κτυπούσε στά μάτια...

"Ω ! Τι στιγμές, Λορέντζε ! Τι άληφμόντες στιγμές πού πέρασα μαζί της ! Πόσο κτυπάει ή καρδιά μου τώρα πού τά συλλογίζουμαι όλ' αυτά, τώρα πού σου γράφω Λορέντζε...

XXVII

14 Μαΐου, ώρα 11

Ναι, Λορέντζε ! Ναι ! Πρέπει νά τό μάθης κ' έσύ αυτό. Τό στόμα μου είνε άκόμη ύγρό από τό φιλή της Θηρεσίας και τό πρόσωπό μου άκόμη είνε βρεγμένο από τά δάκρυά της...

Με αγαπά, Λορέντζε ! Ναι ! τό νοιώθω, τό αισθάνουμαι... με ά-γαπά, με αγαπά πολύ...

Και τώρα σ' άφήνω, σ' αφήνω φίλε μου γιά νά μείνω μόνος με τόν έαυτό μου, γιά νά ξαναβρω την έκσταση της μακαρίας εκείνης στιγμής...

XXVIII

14 Μαΐου. Βράδυ

Πόσες φορές έχω πιάσει στα χέρια μου τη πένη γιά νά σου γράψω, μιά δεν μπόρεσα νά εξακολουθήσω...

Τώρα πού νοιώθω τόν έαυτό μου λιγάκι πιο ήσυχο, πιστεύω νά μωρόσω νά τελειώσω αυτό τό γράμμα μου.

Θυμάσαι τί σου έγραφα στο άλλο μου γράμμα ; "Η Θηρεσία ή-ταν καθισμένη κάτω από εκείνη τη μουρηά κ' εγώ της άπήγγελα στίχους της Σαπφούς...

"Ω ! πώς είνε δυνατόν νά σου περιγράψω την ούράνια εκείνη στιγμή, φίλε μου !...

Με αγαπά, ναι ! τό νοιώθω, τό είδα νά μού τό λέγει :

— Σ' άγαπάω, μού είπε μιιά στιγμή πού την κτυπούσα στά μάτια...

"Αμα άκουσα τις λέξεις αυτές νά βγαίνουν από τό στόμα της τό βράδυ εκείνο, αισθανθήκα γύρω μου όλη τη φύση νά χαμογελάει, νά χαμογελάει γλυ-κά... Σήκωσα τά μάτια μου στον ούρανό και μού φάνηκε πώς τόν είδα ν' άνοίγεται στα δύο γιά νά με δεχθί, γιά νά με πάρη κ' έμένα κοντά στο Θεό...

Μ' αλλοίμονο ! Γιατί νά μην έλθη τότε ό θά-νατος ; Γιατί νά μη κλείσω τότε τά μάτια μου, γιατί νά μη πεθάνω τότε κοντά της κοντά στη Θη-ρεσίμου, ύστερα από την μαγική εκείνη λέξη πού



Στὸ Βέλγιο. Ἡ ἀπογοητεύσις του. Οἱ Βέλγοι ἀμφιβάλλουν ἂν εἶνε αὐτὸς ὁ Μπωντλαίρ. Οἱ τερατώδεις διαδόσεις του. Ἡ ἀρρώστειά του. Ἐπιστροφή στὸ Παρίσι. Οἱ τελευταῖες του μέρες. Ὁ θάνατός του.

Συνεχίζουμε σήμερα την ιστορία της μαρτυρικής ζωῆς τοῦ Μπωντλαίρ, ἡ ἀρχὴ τῆς ὁποίας δημοσιεύθηκε στὸ προηγούμενο φύλλο τοῦ «Μπουκέτο».

... Τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1864 ἐπῆγε ὁ Μπωντλαίρ στὸ Βέλγιο μὲ τὸ σκοπὸ νὰ κἀνὶ στὶς μεγαλύτερες πόλεις του, μιά σειρά φιλολογικῶν διαλέξεων. Οἱ διαλέξεις αὐτὲς παρὰ τὶς προσδοκίαις του δὲν εἶχαν καμμιὰ ἐπιτυχία. «Στὴν δεύτερη πού εἶχε γιὰ θέμα τὸν Θεόφιλο Γκωτιέ, εἶδα, γράφει ὁ νεώτατος τότε Βέλγος συγγραφεὺς Λεμοννιέ, λίγη ὥρα μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς διαλέξεως, οἱ ράχες τῶν ἐλατρίων ἀκροατῶν νὰ λυγρῶν ἀπὸ νάρκη τὴν ὁποῖαν προκαλοῦσε ἡ τελεία ἀκατανόησις τῶν λόγων τοῦ Μπωντλαίρ. Ἐνὰ αἰσθηματικὸν τοῦς κρατοῦσε στὴν αἰδουσα. Ἀλλά, σιγά-σιγά, ἐξηντήθη ἡ ὑποκίνησις. Ἐφῆγαν οἱ καὶ ἔμεινα μόνος ἐγὼ καὶ ἀκούσα μὲς σὲ σιωπηλὴ μουσικτικὴ αἰδουσα νὰ σβῆναι καὶ ὁ τελευταῖος ἦχος τῆς φωνῆς τοῦ Πατριάρχου αὐτοῦ τῶν Γραμμάτων».

Οἱ ἀποτυχίες του διαδέχονταν τὸν Μπωντλαίρ ἐχθρικώτατα κατὰ τὸν Βέλγιον. Τὰ βροῖσαι ὅλα ἐξείναι καὶ τρισάβλια. «Ἡ Παριζιάνικη ῥάτσα, γράφει, πού τόσο τὴ συγκατανοῖ, εἶνε ῥάτσα ἀγγέλων παρβαλλόμενῃ μὲ τοὺς Βέλγους». Ἐν τῷ μεταξύ γὰρ νὰ μὴ χάνῃ τὸν καιρὸ του, καὶ γιὰ νὰ ἐκδικηθῇ τοὺς Βέλγους γιὰ τὴν τόσο ἀσχημὴ ὑποδοχὴ πού τοῦ ἔκαναν σχεδιάζει ἕνα βιβλίο ἐντυπώσεων ἀπ' τὸ Βέλγιο, ὅπου καθὼς φαίνεται ἀπ' τοὺς τίτλους τῶν κεφαλαίων καὶ ἀπ' τὰ ἀποσπάσματα πού ἐσώθησαν, δὲ θάφινε τίποτε ἀδιακωδῆτο. Παραπονεῖται ὅτι ἐνῶ ὁ σὺλλογος μὲ τὸν ὁποῖον εἶχε συμβληθεῖ γιὰ τὶς διαλέξεις εἶχε δεχθεῖ νὰ τοῦ πληρώσῃ ὅλη τὴν σινοῖα, εἴτε ἐπιτύγχαναν εἴτε ἀπετύγχαναν, καὶ πρὸς 100 φρ. τὴ μία, τοῦδουσι γιὰ τὶς τρεῖς διαλέξεις, 100 φρ. ἐν ὅλῳ. «Ὁλ' ἀνεξαιρέτως τὰ βροῖσαι ἀνοστα καὶ ἀνοστα, ἀπ' τὰ ταῦτα ὡς τὶς γυναῖκες. «Τὰ δέντρα εἶνε μαῦρα, γράφει, τ' ἀνθὴ δὲν ἔχουν ἀρώμα. Κρῖν καὶ βροχὴ. Ἡ ἡλιθιότης καὶ ἡ ρουπαρότης τῶν κατοίκων τρομακτικὴ. Οἱ δρόμοι βρώμικοι. Ἡ κοῦζίνα ἀφόρητη. Τὰ ποτὰ ἐξείναι. Ὁ Βέλγος δὲν ἔχει νὰ μιλή. Εἶνε κουκουλοῦσας ὡς ἐκασχιστὴς, κατὰσκοπος, ὑποκριτὴς καὶ ἀγενέστατος. Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι ὀνηρότατοι. Φροῦτα, μάτια, καλλιά, φρυγονομῖαι, ὅλα ἀνοστα. Οἱ γυναῖκες χοντρές καὶ κακοκαμμένες. Ἡ λιγνὴ Παριζιάνικη ἀναφανῆ, ἀσχημὴ σὲ τὴν κομψότητα καὶ τὴν χάρι! Δὲν ἔχει νὰ μιλή καὶ ἐνῶ οἱ γνωρίζουν Φλαμανδικὰ καὶ προσποιοῦνται, ὅτι τ' ἀγνοοῦν. Ἡ βέλγικὴ αἰθεὶς εἶνε ἰδίᾳ ἡ γαλλικὴ, ἀλλ' ὑπόμνη ἐἶνε τὸν κύβον. Ὅσο γιὰ τοὺς θρησκείας αὐτοὶ πᾶν εἶνε χειρότεροι καὶ ἀπ' τοὺς ἀνθρωποφάγους τῆς Νοτίου Ἀμερικής».

Στὸ Βέλγιο ὁ Μπωντλαίρ καὶ λόγῳ τῆς φήμης του καὶ ἰδίως λόγῳ τῆς ἐκκεντρικότητος του ἐμφανίσαντες, γίνεσιν πολὺ γλήγορα τὸ ὑπὸ ρ.

«Κἀνὲ ἡλίθιος γράφει ἔχει τὴν περιέργειαν νὰ μὲ γνωρίσῃ. Εἶμαι σωστὸ φαινόμενο. Ὁ δρόμος, ὅταν περπατῶ, μού κάνει ἐντύπωσιν πελοριαν κινουμένων κλουβιῶν, ὅπου μ' ἔχουν κλεισμένους ὡς περιεργὸν τέρας καὶ ἀπ' ὅπου λείπουν μόνον ἡ ἐπιγραφὴς καὶ ἡ φωνὴ τῶν διαφημιῶν: «Ὅριστε περᾶστε κύριοι νὰ ἰδῆτε τὸ τέρας μὲ τὰ τέσσαρα κεφάλια καὶ μὲ τὸ ἕνα πόδι.»

Σ' αὐτὰ ὁ Μπωντλαίρ ἀντιτείνει τέτοια ψυχρότητα καὶ τόσο εὐγενὴ ἐπιφυλακτικότητα, δεικνύεται τόσο συντηρητικὸς στὶς ἰδέες, ὥστε οἱ Βέλγοι ἀρχίζουν ν' ἀμφιβάλλουν ὅτι αὐτὸς εἶνε ὁ Μπωντλαίρ, ὁ πασίγνωστος γιὰ τὶς ἐκκεντρικότητες καὶ γιὰ τὰ παράξενα ἔργα του. «Ὅλα τὰ περῶμενα, γράφει, ὅχι ὅμως καὶ τὰ νὰ μού ἀρνηθοῖν ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ συγγραφεὺς τῶν ἔργων μου».

Τόση ὁμως ἐξακολουθεῖ, νὰ εἶνε ἡ βλακεία καὶ ἡ ἐχθρικότης τῶν Βέλγων, ὥστε ὁ Μπωντλαίρ ἀναγκάζεται νὰ ξαναγίνῃ ἐκκεντρικὸς καὶ προκλητικὸς ὡς ἄλλοτε, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἀποσείζει, ἀντὶ νὰ θυμώνῃ, νὰ διασκεδάζῃ μὲ τὴ μοῖρα τῶν Βέλγων. Ὁ ἴδιος διαδίδει τὰ πῶ ἀνήκουστα πράγματα γιὰ τὸν ἑαυτὸ του.

Σὲ μιὰ φίλῃ του παριζιάνικῃ, γράφει: Διέδωκα ὅτι εἶμαι μουσικτικὸς ἀτυνόμενος, καὶ μὲ πίστευαν ὑπάλληλοι σταλμενος ἐπιτέλεις ἐδῶ ἀπὸ παριζιάνους ἐκδότας γιὰ νὰ ἐπιβλέψω τὸ τῷ τοῦ μερικῶν τρομερὰ ἀνθρώπων ἔργον καὶ μὲ πίστευαν. Στὸ τέλος ἔξω φρενῶν γιὰ τὸ ἐξακολουθοῦσιν νὰ πιστεύουν ὅτι καὶ ἂν τοὺς ἔλεγα, στὸ τέλος διέδωκα ὅτι, ἐπειδὴ ὁ πατέρας μου δὲν μ' ἀφῆκε νὰ ἱκανοποιήσω τὶς γυναικατρικὲς μου ὁρᾶσεις, τὸν σκότωσα καὶ τὸν ἔφαγα, καὶ ὅτι ἡ γαλλικὴ ἀστυνομία μ' ἀφῆκε νὰ φύγω χάρις στὶς ὑπηρεσίες πού τῆς εἶχα προσφέρει ὡς μουσικτικὸς ἀστυνόμος.

Ὅλα αὐτὰ τὰ πίστευαν. Πῶς σὲν ἀτιμία καθὼς τὸ ψάρι στὸ νερό.

Ὅπως ἦταν φυσικὸ, ἀρχίζει νὰ νοσταλγῇ τὸ Παρίσι. Ὅμως ἡ ἰδέα τῶν δανεισμάτων πού εἶχε ἀφῆκε καὶ πού γιὰ νὰ τοὺς ἐκπληρῇ εἶχε πάει στὸ Βέλγιο τοῦ ἐμπνέει τέτοιο τρόμο ὥστε προτιμᾷ

ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ

ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΚΑΡΟΛΟΥ ΜΠΟΝΤΛΑΙΡ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ



νὰ διασχίσῃ τὸν Ἄδην καὶ νὰ γυρίσῃ στὸ Παρίσι. Στὶς Βουξέλλες ἔταν μόνον φίλος εἶχε, τὸν ἐκδότη τοῦ Πουλε-Μαλασσά. Τὸν ὀφθαλμὸν ποὺ βροῖσκειται τὴν ἰδίαν ἐποχὴν ἔχει δὲν τὸν ἐλπίσκει γιὰ τὸν ἀνταποῦσε καὶ ὡς ἀνθρώπου καὶ ὡς ποιητῆ, καὶ ἰδίως γιὰ τὶς πολιτικὰς του ἰδέες.

Οἰκονομικὸς ἐξακολουθεῖ νὰ ὑποφέρει τὰ πάνδεινα. Δὲν εἶχε νὰ πληρώσῃ οὐτὲ τὰ γραμματόσημα τῶν ἐπιστολῶν του. Γιὰ τὴν ἀρρώστειαν του εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ δυναμωτικὰ καὶ γιαιτρικά, πού δὲν μπόρεῖ νὰ τ' ἀγοράσῃ.

«Ἡ λαχτάρα μου ν' ἀποκτήσω χρυσὴ τῆς κίνας, γράφει, μού εἶχε γίνῃ πῶς μαρτυρικὴ καὶ ἀπ' τὴ λαχτάρα τοῦ λεπροῦ γιὰ μιὰ μαγνῆνη γεμάτη νερό».

Ἐν τῷ μεταξύ ἡ ἀρρώστειά του χειροτερεῖται.

Οἱ γιατροὶ τοῦ ἀπαγορεύουν τὰ ποτὰ καὶ τὴν ἐργασίαν. Τοῦ διατάσσουν δίαιτα τὴν ὁποία λόγῳ τῆς ἀνέχειας τοῦ δὲν μπορεῖ ν' ἀκολουθήσῃ. Ὑποκρίται εἰς κρύσεις, πού τὸν πιάνουν ἔξαφνα καὶ τελείως ἀνεξήγητα. Ἐνῶ εἶνε καλὰ, αἰσθάνεται ἔξαφνα ἕνα δυνατό πόνο στὸ κεφάλι καὶ μιὰ τέτοια ζάλη πού δὲν εἶνε ἐπαληθεύσιμος τοιμπαρεῖ σάν μεθύσιμους καὶ παρασύρει τὰ ἐπιπλά ἀπὸ τὰ ὁποῖα μάλιστα ἐπιχειρεῖ νὰ πιασθῇ. Ὑστερα τὸν περιβρέχει ὀδυνηρὸν ἕνας κρύος ἰδρὼς. Στὸν φίλον του Ἀνσὲ γράφει: «Ἀναγκάσθηκα νὰ μείνω στὸ κρεββάτι μου στηριγμένος μὲ τὴν πλάτη, τρεῖς ὀκτώλερες μέρες, γιὰ καὶ καθισμένος ἀόμοια κατὰ γῆς, βράσανε τόσο τὸ κεφάλι μου πού γέγονας παρέρσους ὅλο μου τὸ σῶμα. Μόλις συνέχεται λίγο ἀποφασίζει νὰ φύγῃ ἀπ' τὸς Βουξέλλες. Ἀλλὰ στὸ βαγόνι—ἐνῶ ταξίδευε—μυεῖ ἄλλα ἀντ' ἄλλων. Ἐνῶ εἶνε ἀνοιχτὴ ἡ πόρτα ζητεῖ νὰ τὴν ἀνοίξουν.

Ἐχε νευραλγίες σ' ὅλο του τὸ σῶμα καὶ αἰσθάνεται μιὰ τέλεια ἀδυναμία νὰ σκεφθῇ πράγμα πού τὸν κάνει ν' ἀμφιβάλλῃ γιὰ τὴν διανοητικὴν του κατάστασιν. Φοβάται μήπως ἀποβλακωθῇ, μήπως τρελλαθῇ.

Γιὰ νὰ συγκεντρωθῇ καὶ νὰ γράφῃ εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ σκεπάζῃ τὸ κεφάλι του μ' ἕνα βρεμένο πανί. «Εἶμαι ὁλος ἀοριστία, ὀνίχην καὶ ἀρηρημάδα», γράφει. Ὅλ' αὐτὰ τ' ἀποδίδει στὴ μεγάλη χρήση τοῦ ὁποῦ πού εἶχε κάνει νέος καὶ πού ἀντὶ νὰ τὸ πᾶσι ἀναγκάζεται νὰ τοιπλασιάσῃ καὶ τετραπλασιάσῃ τὶς δόσεις του. Οἱ γιατροὶ τοῦ διατάσσουν μάνια. Στὸ τέλος οἱ φίλοι του ἀναγκάζονται νὰ τὸν βάλουν σ' μιὰ κλινικὴ καὶ εἰδοποιοῦν καὶ τὴ μητέρα του. Ἐθῆναι λοιπὸν πολὺ ἀρρωστος ὁ καὶ μόνος ὁ γυιὸς μου, ἀπὸ τὸν βράδα σὲ κλινικὴ. Τὶ θὰ γείνω ἡ καλὰ ποσὴ. Πᾶν νὰ μού φύγουν τὰ μυαλὰ ἀπ' τὸ κακὸ μου!»

Ὁ Μπωντλαίρ ὅσο πάει καὶ χειροτερεῖται. Παθαίνει ἀραξία. Μόνον μερικὲς ἀναρρώσεις λέξις κατορθώνει νὰ πῇ. Ἡ μητέρα του, παρ' ὅλα τὰ γρηατὰ τῆς τρέχει νὰ τὸν περιποιηθῇ στὴν ἀρρώστειά του. Ἐπει-

λεσται γράφει σὲ μιὰ φίλῃ τῆς, μόλις τὸν εἶδε. Οἱ γιατροὶ μού ὁμολογᾶν ὅτι εἶχε προσβληθεῖ ἀπὸ μαλάκωνα τοῦ ἐγκεφάλου. Ὅταν δὲν εἶνε ὁργισμένος, ἀκούει καὶ καταλαβαίνει ὅτι τοῦ λένε. Τὸν δηγοῦμαι ἐπεισόδια τῆς παιδικῆς του ἡλικίας καὶ τ' ἀκούει μὲ μεγάλη προσοχή. Μὰ ὅταν πάει νὰ μ' ἀπαντήσῃ οἱ πάσαις προσπάθειες πού κάνει τὸν κάνουν ἔξω φρενῶν. «Ὅτι πῶς πολλὴν ἀπελπίσει εἶνε ὅτι ἐννοεῖ καὶ δὲν μπορεῖ νὰ μιλήσῃ. Ἀλλοῖμονο ὅμως, σὲ λίγο θὰ πᾶν καὶ νὰ ἐννοῇ, θὰ γίγῃ τὴ λογικὴ του». Οἱ γιατροὶ τὴ συμβουλεύουν νὰ φύγῃ: ἐκεῖνὴ ὅμως ἀρνέται. Ὅτὰ τὸν περιποιηθῶ γράφει, σάν ἕνα μικρὸ παιδάκι. Τὸν συνοδεύει σὺς περιπάτους πού κάνει πεζὸς στηριγμένος στὸ μπαστούνι του καὶ καὶ μ' ἀμάξι.

«Στὴν κλινικὴ, γράφει ἡ μητέρα του, τὸν περιποιοῦνται καλῶς. Πρὶν φάγῃ τὸν βάζουν καὶ σταυροκοπιέται. Τότε ὁ γυιὸς μου μὲ θαυμαστὴ ὑπομονὴ καὶ μοναδικὴ γλυκύτητα κλείνει τὰ μάτια καὶ γυρίζει τὸ κεφάλι δίχως νὰ δεῖξῃ τὸν παραμικρὸ θυμὸ».

Παρ' ὅλη δὲς τὴν περιποίησιν ἡ κατάστασις του ὅλο καὶ χειροτερεῖται. Ὅλο τὸ δέξι μέρος τοῦ σώματός του προσβάλλεται ἀπὸ παραλυσία. Οἱ γιατροὶ φροβούμενοι μήπως τὸ κακὸ ἐπεταθῇ σ' ὅλο τὸ σῶμα, συμβοῦν εὐνοῖν τὴν μητέρα του νὰ τὸν πᾶσιν στὸ Παρίσι. «Ὅταν γράφει ὁ φίλος του Ἀνσὲ τὸν εἶδα, στὴν Γκὰν ντὲ Νῶ νὰ προχωρῇ στηριγμένος μὲ τὸ ἀριστερὸ του χερὶ στὸ φίλον τοῦ Στῆβεν καὶ μὲ τὸ δέξι του στὸ μπαστούνι του, τέτοιον πόνο αἰσθάνθηκα πού μού ἦσαν δάκρυα στὰ μάτια. Μόλις μ' ἀντίκρισε μοῦρριξε μιὰ ματὰ γεμάτη ὁρμή καὶ ἔβγαλε ἕνα κλαγσμὸ τόσο παρατεταμένον, ἡρόδ καὶ διαπεραστικὸ, πού μὲ πάγωσε».

Στὸ Παρίσι, σὲ μιὰ κλινικὴ τοῦ Πασσὶ ὁλος ἀνεπίστως ἐβελτίωσε ἡ κατάστασις του. Συνῆλθε. Ἐνας ἐκδότης του ζήτησε τὴν ἀδεια νὰ ξανατυπώσῃ τὰ ποιήματά του. Ὁ Μπωντλαίρ τὸν παρεκάλεσε ν' ἀναβάλῃ τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ ἔργου του ὡς τὴν τελείαν

ἀποκατάστασις τῆς υγείας του, περὶ τῆς ὁποίας δὲν ἀμφιβάλλει καθόλου. «Στὴν κατάστασιν πού βροῖσκαμ, γράφει, δὲν μπορῶ οὔτε διορθώσαι νὰ κἀνὸ οὔτε νὰ ἐπιστατήσω στὴν καθόλου ἐκτύπωση τοῦ ἔργου μου».

Οἱ φίλοι του τὸν καλοῦν σὲ γεύματα. Στὴν κλινικὴ ζητεῖ ἀπ' τὶς φίλες του καὶ ἰδίως ἀπ' τὴν πολυγαπημένην του κυρία Σαμπιαντὴ νὰ τοῦ παίξουν κομμάτια ἀπ' τὸ Τανχόιζερ τοῦ Βάγκνερ, πού λίγα χρόνια πρὶν τοῦ εἶχε ἀφιερῶσαι ἕνα ἐνθουσιῶδες ἄρθρο. Ὅρες ἀξέχαστες γιὰ τὸν πονεμένο ἐτοιμοθάνατο ποιητῆ. Ἡ μουσικὴ ἔλουζε μὲ τὸ δροσάτα, πρᾶντικὰ νάματά τῆς, τὴν ψυχὴν του, τὴν ψυχὴ αὐτῆς πού τόσο εἶχε ὑποφέρει. Ἐκτός ἀπ' τὴ μουσικὴ τὸν γοήτευαν καὶ τ' ἀνθὴ. Ἀλλ' ὅχι τὰ κοινὰ. Ὁ Μπωντλαίρ πιστὸς ὡς τὰ τελευταῖα τοῦ διὰ τὰ καλλιτεχνικά του γούστα. Προτιμοῦσε τὰ παλαιὰ λογιόδια μὲ τὶς ὁρισεῖς καρπούλες καὶ τὸ παράξενα σχήματα. Μὲ μάνια ὀλόκληρα καὶ λαίμαργες φωνῆς ἐνθουσιασμοῦ, σταματοῦσε μπρὸς στὶς κόκκινες δαντελωτές, καπριτσιόζικες ντάλιες, μὲ τὰ μεταλλικὰ λαμπρόχρομα πέταλα. Πούδς ἔφερε βλέποντας τὰ ἐρωτικά αὐτὰ ἀνθὴ, πού νὰ ταξίδευε ὁ νοῦς του!

ἴσοι νὰ ζωντανεύει στὴ φαντασία του τ' ὄκνο νησι μ' ἄλλοκοτα πού ἡ Πλάστὸς τοῦ στολίζει δέντρα, τ' ὄκνο νησι πῶχει γλυκοῦς καρπούς, γυναικες ἡ ἀπονήρευτη ματὰ τὸν πού φαίνεται ἀντρέες λιγνόςσμως γέρονες, ὅπως εἶχε τραγουδῆσαι σ' ἕνα του ποιήμα.

Ἡ καλλιτέρευσίς ἦταν περαστικὴ. Σὲ λίγο ἡ κατάστασις του ἐπιδεινώνει ἐκ νέου χωρὶς καμμιὰ πᾶ ἐλπίδα σωτηρίας. Ἡ μνήμη του ἐξασθενεῖ σὲ βαθμὶ πού νὰ συγχέῃ τοὺς ἀνθρώπους. Σεχνά ὡς καὶ τ' ὄνομά του. Μιὰ μέρα πού τοῦ ἔδωσαν κατὶ νὰ ὑπογράψῃ ἐστὶν ἡ ἀδύνατο. Δὲν θυμόταν τ' ὄνομα του. Ἡ θελήσις του παραλύνει. Δὲν εἶνε κύριος οὔτε τῶν σκέψεων οὔτε τῶν κινήσεων του. Κάνει τὸ ἀντίθετο ἀπ' ὅ,τι θέλει. Νὰ πετάξω, κἀτοῦ τὴ λάμπα; σκεπτεται. Τὶ βλακεία! Κι' ἐθῶς τὴν πετᾷ.

Μιαν ἄλλη φορὰ πού τοῦ χτένισαν τὰ μαλλιά καὶ τὰ γένια του τὰ ὁποῖα ἀκατάστατα, ὅπως ἦσαν τὸν κάνουν τρομακτικὸ, πρὸς τὸν καθρέφτη κῆταξε καὶ ἐκλαμβάνοντας τὸν ἑαυτὸν γιὰ κάποιον ἄλ-

λον χαρέτσης. Ἡ ἀφασία ἐξακολουθεῖ. Ἀπὸ τρεῖς μόνον λέξεις, ἴσως μᾶλλον κατορθώνει νὰ πῇ, καὶ οἱ γιατροὶ μὲ χίλιες δυσκολίας ποὺ μαθαίνουν μερικὲς κοινὰς φράσεις, ὅπως τὸ καλημέρα, καληπέρα κύριε καὶ τί ὄραία πού εἶνε ἡ σελήνη!

Στὸ τέλος δὲν μποροῦσε ν' ἀνεχθῇ καὶ τὸν παραμικρότερο θόρυβον καὶ τὴν ἐλαχίστην κίνησιν. Τὶς περιποιήσεις τῶν νοσοκόμων τὶς ἀρνέται. Ὅλη τὴν ἡμέρα περνοῦσε σὲ μιὰ νάρκη πού μόνον χάρις σὲ δυὸ λαμπρά του μάτια παρᾶλλαξε ἀπὸ θάνατο.

Μὲς στὴν ἀρχαία τῆς: μητέρας του δίχως πόνο καὶ ἀγωνία, ἐξεπύρηνε τὴν 31 Δεκεμβρίου 1867, στὰς 11 τοῦ πρωῦ. Τὸν κρατοῦσα, γράφει ἡ μητέρα του, ψιθυρίζοντάς του τὰ πῶ τραφερά λόγια. Εἶμαι βεβαία, ὅτι μὲ ἀνεγνώριζε καὶ ἐννοοῦσε τὰ λόγια μου ὡς τὴν τελευταία του στιγμὴν.

Στὴν κηδεῖα του δὲν παρευρέθη οὔτε ὁ Γκωτιέ, οὔτε ὁ Φλωμπέρ, οὔτε ὁ Ζαῖν-Μπέρ, φίλοι του στενοὶ καὶ οἱ τρεῖς. Ὁ Μπαρβίλ καὶ ὁ Ἀλβὶν ἐξεπύρηναν ἐπιταφίους, ἐπειδὴ ὁμοῦς ἡτελειτο καταγίγῃς ἡ νεκρικὴ ἀκολουθία συνομιλῆσε καὶ οἱ ἐλάχιστοι πού εἶχαν ἀκολουθήσει τὴν κηδεῖα, βιαστικοὶ ἐσχορπίσανε.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΦΑΝΤΑΡΟΣ

Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Γαλλογερμανικοῦ πολέμου τοῦ 1870 ὁ Αὐτοκράτωρ Γουλιέλμος ὁ 1ος διηύθυνε κάποτε αὐτοπροσώπως τὰς ἐπιχειρήσεις στὴν Ἀλσατία. Τὸ Γενικὸ Ἐπιτελεῖο βροσκόταν στὴν ἀμύχη μᾶς μικρὴς πόλεως στὰ περὶχωρα τῆς Σαβέρνης. Ὁ Αὐτοκράτωρ καθὼς συνομιλοῦσε μὲ μιὰ μέρα μὲ τὸν Δῆμαρχο, τὸν ῥώτησε ἂν ὑπῆρχαν τίποτε ἀξιοθέατα μέρη στὰ περὶχωρα γιὰ νὰ τὰ ἐπισκεφθῇ.

— Ὁχι, δυστυχῶς, Μεγαλειότατε, ἀπήντησε ὁ Δῆμαρχος κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Ὁλλενδόρφου. Ἀξιοθέατα μέρη δὲν ἔχομε, ἔχομε ὁμως μιὰ γορὰ στὸ χωριὸ πού εἶνε 102 ἐτών.

— Θὰ πάω νὰ τὴ δῶ.

— Δὲν ὑπάρχει λόγος, Μεγαλειότατε, νὰ κάνετε αὐτὸ τὸν κόπο. Τὰ πόδια τῆς βαστοῦν ἀκόμη. Θὰ στεῖλαι νὰ τὴ φωνάξω.

Σὲ λίγο πρᾶγματι ἐφῆθαε ἡ γορὰ ἀκουμπισμένη σ' ἕνα ραβδί.

— Πόσον χρόνον εἶσαι ἀκροβῶς; τὴ ῥώτησε ὁ αὐτοκράτωρ.

— Ἐκᾶν δυὸ. Καὶ σὺ;

— Ὁ Γουλιέλμος ὁ 1ος πού διεσκέδαζε μὲ τὸ θάρρος τῆς γορᾶς τῆς ἀπάντησε εὐθὺς:

— Ἀλλοῖμονο! Δὲν εἶμαι πᾶ νέος. Ἐπέρασά τὰ ὀδόντα!

— Κακόμοιρο παιδί! φώναξε ἡ γορὰ κιντᾶζοντας τὴν κάσκα πού αὐτοκράτορος. Σ' αὐτὴν τὴν ἡλικίαν καὶ εἶσαι ἀκόμη στρατιώτης!

— Ὁχι, δυστυχῶς, Μεγαλειότατε, ἀπήντησε ὁ Δῆμαρχος κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Ὁλλενδόρφου. Ἀξιοθέατα μέρη δὲν ἔχομε, ἔχομε ὁμως μιὰ γορὰ στὸ χωριὸ πού εἶνε 102 ἐτών.

— Θὰ πάω νὰ τὴ δῶ.

— Δὲν ὑπάρχει λόγος, Μεγαλειότατε, νὰ κάνετε αὐτὸ τὸν κόπο. Τὰ πόδια τῆς βαστοῦν ἀκόμη. Θὰ στεῖλαι νὰ τὴ φωνάξω.

Σὲ λίγο πρᾶγματι ἐφῆθαε ἡ γορὰ ἀκουμπισμένη σ' ἕνα ραβδί.

— Πόσον χρόνον εἶσαι ἀκροβῶς; τὴ ῥώτησε ὁ αὐτοκράτωρ.

— Ἐκᾶν δυὸ. Καὶ σὺ;

— Ὁ Γουλιέλμος ὁ 1ος πού διεσκέδαζε μὲ τὸ θάρρος τῆς γορᾶς τῆς ἀπάντησε εὐθὺς:

— Ἀλλοῖμονο! Δὲν εἶμαι πᾶ νέος. Ἐπέρασά τὰ ὀδόντα!

— Κακόμοιρο παιδί! φώναξε ἡ γορὰ κιντᾶζοντας τὴν κάσκα πού αὐτοκράτορος. Σ' αὐτὴν τὴν ἡλικίαν καὶ εἶσαι ἀκόμη στρατιώτης!

— Ὁχι, δυστυχῶς, Μεγαλειότατε, ἀπήντησε ὁ Δῆμαρχος κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Ὁλλενδόρφου. Ἀξιοθέατα μέρη δὲν ἔχομε, ἔχομε ὁμως μιὰ γορὰ στὸ χωριὸ πού εἶνε 102 ἐτών.

— Θὰ πάω νὰ τὴ δῶ.

— Δὲν ὑπάρχει λόγος, Μεγαλειότατε, νὰ κάνετε αὐτὸ τὸν κόπο. Τὰ πόδια τῆς βαστοῦν ἀκόμη. Θὰ στεῖλαι νὰ τὴ φωνάξω.

Σὲ λίγο πρᾶγματι ἐφῆθαε ἡ γορὰ ἀκουμπισμένη σ' ἕνα ραβδί.

— Πόσον χρόνον εἶσαι ἀκροβῶς; τὴ ῥώτησε ὁ αὐτοκράτωρ.

— Ἐκᾶν δυὸ. Καὶ σὺ;

— Ὁ Γουλιέλμος ὁ 1ος πού διεσκέδαζε μὲ τὸ θάρρος τῆς γορᾶς τῆς ἀπάντησε εὐθὺς:

— Ἀλλοῖμονο! Δὲν εἶμαι πᾶ νέος. Ἐπέρασά τὰ ὀδόντα!

— Κακόμοιρο παιδί! φώναξε ἡ γορὰ κιντᾶζοντας τὴν κάσκα πού αὐτοκράτορος. Σ' αὐτὴν τὴν ἡλικίαν καὶ εἶσαι ἀκόμη στρατιώτης!



ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

ΤΟ ΛΗΟΦΥΤΟ ΤΗΣ ΕΓΓΛΕΖΑΣ

Τὸ μονοπάτι τριβίαιε καθυποζύοντα ἀνάμεσα στὰ ληοφύτα καὶ τὰ γαϊδουράκι ὅπου ἤμιον ἀνεβαμένη κατέβαινε προσέχοντας πὺν δὴ πατοῦσε κάθε φορὰ τὸ πόδι του. Κάτω ἀπὸ τὰ δέντρα ἦταν ἐδῶ κι' ἐκεῖ σπαρμένη βρόμη καὶ σιγαδί καὶ ὅποτε φρουσε το ἑλαφὺ βοδυνὸ ἀεράκι, κυμάτιζαν τ' ἀγούρα ἀκόμη στάχυα σὰν μὴ πρᾶσινη θάλασσα. Οἱ ἐλῆς ἦταν γέριες πολὺ, πάνω ἀπὸ ἐκατὸ χρονῶν κι' ἐφαινότουσαν διὰ ἀπὸ πάνω τους εἶχε περάσει ἡ φωτιά καὶ τὸ τσεκούρι τοῦ Ἰμπραήμ. Γιατὶ ἀπ' τὸν παλῶν χοντρὸ κορμὸ δὲν ἔμενε παρὰ ἓνα μαυρισμένο κούτσουρο, πὺν ἀπὸ μὴν ἀρχὴ εἶχε πετάξει ἓνα παραλάδι, τὴν καινούρια ἐλῆ. Πέρα ὡς πέρα σ' ὅλον τὸν ἐλαιῶνα δὲν ἔβλετε κανεὶς παρὰ κούτσουρα μὲν δέντρα πὺν εἶχανε πετάξει νέους βλαστούς.

Κι' ἔφαρνα, ἐκεῖ πὺν κατεβαίναμε, ξερόβαλε μὴ μεγάλη ἐλῆ, ἀκέραια καὶ πανύψηλη, μ' ἓνα κορμὸ χοντρὸ πὺν δύο ἀντρες δὲν θὰ μπορούσαν νὰ τὸν ἀγκαλιάσουν. Σπατάησαν τὸ γαϊδουράκι καὶ κοίταζα μὲ θαυμασμὸ τὸ δέντρο, πὺν ἔκανε τόση ἀντίθεσι μὲ τ' ἄλλα πὺν ἦταν γύρω του.

— Τὸ ληοφυτὸ τῆς Ἑγγλέζας κυττάζει κυρία ; μὴ εἶπε ὁ μπάρμπα-Θύμιος ὁ γαϊδουρολάτης πὺν ἐρχόταν ἀπὸ πίσω μου. Εἶδες τί μεγάλον πὺν εἶνε ;

— Μὰ τόχτε ὀνοματίζει κι' ὅλας ; ὠτίσησέ με, γιατί τὸ λέτε ληοφυτὸ τῆς Ἑγγλέζας ; Ποιανῆς Ἑγγλέζας ;

— Ὁ μπάρμπα-Θύμιος ἀνοίξε διὰ πλάτα τὰ μάτια του, σὰν ν' ἀποροσε πὺν δὲν γινώριζε ἓνα τόσο σπουδαῖον πράγμα.

— Καλε τῆς Ἑγγλέζας, τῆς γυναίκας τοῦ Τζίμ, τῆς νέφης τοῦ Κόλεντς.

— Ἐκοῦνησα γελώντας τὸ κεφάλι μου.

— Οὔτε τὸν Κόλεντς ἔφαρ, μπάρμπα Θύμιος, οὔτε τὴ νέφη του. Δὲν εἶμαι ντόπια βλέπεις.

— Μὰ, μὰ, ἀλήθεια, εἶπε ὁ μπάρμπα-Θύμιος. Ἀλλὰ καὶ ντόπια νάσουνα, πὺν νὰ θυμάσαι. Πᾶνε πενήντα χρόνια ἀπὸ τότε πὺν ἦρθε ὁ Κόλεντς.

— Καὶ ποὺς ἦταν ὁ Κόλεντς, μπάρμπα-Θύμιος ;

— Ἀπὸ πὺν νὰ σοῦ τὴν πῶ, κυρία. Εἶνε καλὴ ἱστορία. Πᾶνε ὅπως σοῦ εἶπα πενήντα χρόνια ἀπὸ τότε. Ἀν ζοῦσε ἡ μακαρίτισσα ἡ μάνα μου—Θεὸς ἀγορεύσῃ—θὰ σοῦλεγα νὰ τῆς ζητήσῃς νὰ στήνῃ πῇ αὐτὴ, γιατί εἶχε δουλέψει χρόνια σὰν τὴν Τζή. Ἀς εἶνε ὅμως. Μὰ καὶ θέλεις νὰ τὴ μάθῃς θὰ σοῦ πῶ ὅτι ἔφαρ. Λοιπὸν ὁ Κόλεντς ἦταν ἓνα παιδί ἀπὸ τὴ χώρα, πεντάχρονον καὶ χωρὶς μὴ δεκάρα. Δὲν τὸν ἔλεγαν Κόλεντς ἀλλὰ Κωνσταντῖνο Ἰσηγοράκη. ἔξενητε ὅμως ἀπὸ δεκαεφτά χρονῶν καὶ πῆγε στὴς Ἰνδίες κι' ἐκεῖ τὸν βγάλαν Κόλεντς. Γιατὶ ἐκεῖ πέρα βλέπεις, δὲν μπορούν νὰ πῶνε τὰ δικὰ μας τὰ ὀνόματα καὶ τοὺς τ' ἀλλάζουν. Ἐγύρισε λοιπὸν ἐδῶ ὁ Κόλεντς ὕστερα ἀπὸ τριάντα χρόνια μὲ γυναῖκα καὶ μὲ δύο γιουούς, δύο λεβεντοπαῖδα. Καὶ μὲ παρὰδὲς ! Κάσσε ὀλόκληρες γεμίτες λίρες ἐκουβράλησε. Τὸ μουράγιο πὺν εἶδες κάτω στὴ χώρα, σὺν λιμάνι, καθὼς καὶ τὸν ἐπάνω δρόμο, ὁ Κόλεντς ἔδωσε καὶ τὰ ἐφτάσαν. Κι' ἔχτισε κι' ἓνα σπίτι ἐδῶ παρακάτω πὺν πηγαίνομε, μεγάλο σὰν παλάτι κι' ἔφερε μόνιμα ἀπὸ τὴν Εὐρώπη καὶ μενετερές καὶ χαλιὰ καὶ τὸ ἐπτόλισε, ὅπου νὰ χάνῃς τὸ μυαλό σου.

Καθε πρωὶ ἐρχότανε στὴ χώρα ἀπάνω στ' ἄλογο, μαζὶ μὲ τοὺς δύο γιουούς του καὶ ἐφορούσαν κι' οἱ τρεῖς τους ἄσπρα ρούχα κι' ἄσπρα λινὰ καπέλα σὺν κεφάλι τους. Ἀπ' ὅποιους δρομους ἐπενοῦσαν ἐβγαίνε ὁ κόσμος σὰν παρὰ πύρα νὰ τοὺς δῇ. Ἐγὼ ἤμιον τότε μὴς ἡμιοναὶς καὶ καὶ ἀκόμη τοὺς θυμάμαι πὺν περνοῦσαν καβαλλάρηδες. Καὶ μὴ μὲρα, πὺν λές, βαρέθηκε ὁ Κόλεντς νὰ μὲν πῇ ἐδῶ πέρα καὶ ἐστειλε τοὺς γιουούς του νὰ σπουδάσουν στὴν Ἀγγλία κι' αὐτοὺς γύρισε πίσω στὴς Ἰνδίες.

Ὁ Τζίμ λοιπὸν πὺν ἦταν ὁ μικρότερος—κι' ὁμορφὸ παλληκάρι, ἑσπότης ἀγγέλους—ἀγάπησε ἐκεῖ πέρα μὴ κοπέλλα φτωχούλα κι' ὀρφανὴ καὶ τὴν παντρεύθηκε. Σὰν τῷ μὴθε ὁ πατέρας του κεῖ κάτω στὴς Ἰνδίες διὰ τὸ γιουὸ του ἐπαντρεύθηκε ἓνα φτωχοκόριτσο, ἔβγαλε πούχει καὶ φωτιά ἀπὸ τὴ φούκα του. Θάθελε βλέπεις νὰ τοῦ δώσῃ καμμιὰ προίκη, μὲ τοὺς παρὰδὲς πούχει καὶ τὴν σπουδὴ πὺν τοῦδωσε.

Τοῦ στέλνει ἀμέσως γράμματα, ἢ ν' ἀρῇσῃ τὴ γυναῖκα του καὶ νὰ πᾶν κάτω στὴς Ἰνδίες, ἢ νὰ τὴν πᾶρῃ καὶ νὰ ἐρθοῦνε καὶ νὰ κάτσουν ἐδῶ, γιατί ἄλλοιως θὰ τὸν ἀποπαίδιαζε. Γέρος βλέπεις, παρὰξενος, ἤθελε καλύτερη τύχη γιὰ τοὺς γιουούς του.

Τότε, κυρὰ μου, ἦταν ἄλλοι καιροὶ καὶ τὰ παιδιὰ δὲν τολμοῦσαν νὰ παρακοῦσουν τοὺς γονεῖς τους. Ὁ Τζίμ λοιπὸν, ν' ἀρῇσῃ τὴν γυναῖκα του δὲν ἤθελε γιατί τὴν ἀγαποῦσε καὶ εἶχε κιόλας ἓνα κοριτσάκι. Τὴν πῆρε καὶ τὴν ἔφερε ἐδῶ.

Σὰν ἦρθαν στὴν χώρα ἡμιονα κάτω σὺν λιμάνι καὶ τοὺς εἶδα. Αὐτὴ ἦταν μὴ κοπέλλα ἄσπρη ἄσπρη καὶ ξανθὴ καὶ σὰν ὀλόασπρη νεμένη. Καὶ τὸ μορὸ τῆς τόχῃ τυλιγμένο ὅλο μὲς σὰν λινὰ καὶ σὰν μεταξωτὰ καὶ τὸ κρατῶσε ὁ ἀντρες τῆς στὴν ἀγκαλιά του.

Ἦρθαν λοιπὸν καὶ κάτσαν ἐδῶ σ' αὐτὸ τὸ σπίτι μὲς στὴν ἐρμιά κι' ἐρχότανε ἡ μητέρα μου καὶ τοὺς μαγεῖρε. Μ' ἔβαινε πὺν καὶ πὺν μαζὶ τῆς καὶ ἔμενα γιὰ

νὰ τοὺς κάνω τὰ θελήματα.

Κάνα δύο μῆνες τοὺς περάσανε καλὰ. Ὁ Τζίμ καὶ ἡ γυναῖκα του βγαίνανε ἔξω, πήγαιναν στὸν περίλατο μαζὶ, παῖζαν μὲ τὸ μαρό τους. Ὑστερα ὅμως ἀπὸ λίγο ἀρχισαν κι' οἱ δύο τοὺς νὰ στενοχωροῦνται. Ὁ Τζίμ ἐσηκωνότανε ἀγάραγα, κρέμαγε τὸ ντουφεκὶ του στὸν ὦμο καὶ τράβαγε νὰ κυνηγήσῃ. Ἐκείνη ἡ κακομοῖρα ἔβγαине ἀπὸ τὸ σπίτι καὶ τράβαγε σ' αὐτὸ τὸ δέντρο πὺν εἶδες παραπάνω. Ὅρες καθότανε ὀλόκληρες στὴ ρίζα του καὶ κοίταζε κάτω τὴ θάλασσα καὶ ἔκλαιγε, κυρία, ἔκλαιγε τόσο παραπονεμένη πὺν ῥάγιζε ἡ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου. Θυμῶν τὴν πατρίδα τῆς, τὴν μάνα τῆς, ποὺς ἔφερε.

Οἱ γυναῖκες πὺν δουλεύαν στὴς ἐλῆς ἢ σὰν χοράφια ἐρχότουσαν νὰ τὴν παρηγορήσουν, νὰ τὴν ρωτήσουν μὴπως θέλει τίποτε, ἀλλὰ πὺς ἤθελες νὰ τῆς μιλήσουν, πὺν δὲν γινώριζαν τὴ γλῶσσα τῆς. Κι' οἱ κι' ἂν τῆς λέγαμε αὐτὴ κοινὸς τὴ κεφάλι τῆς καὶ τὰ δάχτυλα πλημμυρίζανε ἀκόμη περισσότερο τὰ μάτια τῆς.

Κι' ὅταν ἐγύριζε σὺν σπῆτι τῆς, σάμπως τῆς πέραγε ἡ στενοχωρία ; Καθόντουσαν νὰ φᾶνε σὺν τραπέζι—ἀφῖνον πὺν τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ δικὰ μας τὰ φαγιά οὔτε τὰ ἔβραζε σὺν στόμα τῆς καθόλου—καθόντουσαν λοιπὸν σὺν τραπέζι γιὰ νὰ φᾶνε κι' αὐτὴ ἄφανε κάτω τὸ πηρόνι καὶ κοίταζε μπροστὰ τῆς σὰν ἀφῖνον μὴν καὶ τὰ μάτια τῆς βορσκάνανε.

Τότε τὸν ἔβαινε ὁ θυμὸς τὸν ἀντρα τῆς. Ἐγύρισε τὴ χεῖρ του ἀπάνω σὺν τραπέζι, ἐσηκωνότανε δίχως νὰ πῇ λέξ ἔβαινε τὸ καπέλλο του κι' ἔφηνε. Ἐρχότανε στὴν χώρα καὶ ἔβαινε μὲ μὴ παληοπαρέα καὶ ἐκαθότανε ὡς τὰ μεσάνυχτα σὰν χαρτί καὶ σὺν πιστό. Καμμιὰ φορὰ ὅταν ἔβαινε πὺν δὲν γύριζε οὔτε τὰ μεσάνυχτα. Ἡ δόλια ἡ γυναῖκα του δὲν ἔβλεπε πὺν ἀγοῦσε ἔβγαине ἔξω καὶ ἐαγνάντενε μὴπως τὴν ἔβλεπε νὰ ἐρχεται ἀπὸ πουθενά κι' ὅρες ὀλόκληρες καθότανε στὴν ἐξώπορτα καὶ τὸν περιέμενε. Ἐρχόταν πὺν καὶ πὺν αὐτὸς πιασμένος καὶ ἀρχίζε νὰ βλαστημήσῃ καὶ πῆγαινε ἀπάνω καὶ τὰ ἔκανε ὅλα θάλασσα.

Ἐγὼ ἤμιον μικρὸς ἀκόμη τότε ἀλλὰ τὰ περισσότερα ἀπὸ αὐτὰ ποὺ εἶπε πῇ ἡ μάνα μου κι' ἔπειτα κάνα δύο φῶρες πὺν ἔβγαλε νὰ τὸν δῶ ἔτσι μεθυμένο δὲν μποροῦσε νὰ τὸν ἔχασω. Δὲν ἔβαινε ὅμως κάθε μέρα τόσο. Ἀρῇ καὶ κάποιον, ὅταν τὸν ἔβαινε ἡ στενοχωρία. Πλοῖσιον παιδί, βλέπεις αὐτὸ, ὅλη του τὴ ζωὴ τὴν εἶχε ζήσει στὴν Εὐρώπη καὶ νῆσθῃ νὰ καθῆσθαι ἐδῶ στὴν ἐρμιά.

— Καὶ τὸ παιδί, ῥωτήσα, Μπάρμπα-Θύμιος. Τί ἔκανε τὸ παιδί τους ;

— Ἐβαίνο ἐμεγάλωνε, κυρία, κι' ἡ μάνα του πότε τὸ ἐχάρισε καὶ τὸ πῆγε σὰν φίλι, πότε πάλι τὸ ἀρῇνε ὀλομόναχο καὶ πῆγαινε κάτω ἀπ' τὸ ληοφυτὸ καὶ ἔκλαιγε. Τόια χρόνια ἔκατσαν ἐδῶ, καὶ ὅσο περνοῦσε ὁ καιρὸς, τόσο πῖν πολλὸ ἔκλαιγε καὶ κινεῖται ἡ Ἑγγλέζα καὶ τόσο πῖν πολλὸ εἶπε ὁ Τζίμ. Τὸν τρίτον λοιπὸν χρόνον ἔκατσε μὴ βαρυνεμονιὰ πὺν δὲν ἔχω θυμηθῇ τίποτα ὡς τὰ τώρα. Ἀρῇ καὶ χιόνι ἔβριζε, φαντάσου, καὶ τὸς τῶσε ἀκόμη. Τότε λοιπὸν πῖν ν' ἀλλάξε ἡ Ἑγγλέζα. ἔβαινε τὸ παιδί τῆς καὶ τὸ τῆλε καὶ καὶ ἔβγαине ἔξω μαζὶ του κι' ἔβαινε χιονιές. Καὶ γέλαγε καὶ ἔτρεξε. Ἄλλως ἀνθρώπος νὰ μὴ στὰ πολυλογῶ. Ἐνα βράδυ λοιπὸν πὺν ἦτανε φρεγγάρι καὶ τὰ χιόνια δὲν εἶχαν ἀκόμη λυώσῃ ἔβριζε σὺν μπλακόνι χωρὶς νὰ ριζῇ τίποτε ἀπὸ πάνω τῆς. Ἐκοίταζε τὰ χιόνια ὅρες ὀλόκληρες. Ἡ μάνα μου ἔπαινε καὶ τὴν τραβούσε : «Ἐλα, κοκκίνα μου, μέρα. Θὰ πουντῆσῃς. Πῶν ν' ἀκούσῃς αὐτὴ Κωνοῦσε τὸ κεφάλι τῆς. «Ὁχι, ὄχι», ἔλεγε. «Ὁρατὰ ἐδῶ. Ἰδία σὰν τὴν πατρίδα τὴν δική σου».

Με δὲσ κι' ἂν τῆς λέγαμε δὲν ἔβαινε. Βλέπεις κι' ὁ ἀντρες τῆς μπλερόπινε στὴν χώρα. Δὲν ἦταν ἐκεῖ πέρα γιὰ νὰ τὴν βάλῃ μέσα !

Τὸ ἄλλο πρωὶ ἔπρεσε κατακέφαλα. Σὲ πέντε μέρες πέθανε. Τότε τὴν ἔβαλαν ἐνθάδε καὶ κι' ὁ ἀντρες τῆς. Ὅσων θηρίον ἀνήμερο ἐμυγγόριζε, τριγύριζε τὸ σπῆτι καὶ ἀνεβοκατέβαινε σὺν σκάλες.

Τὴν ἔφεραν στὴν χώρα καὶ τὴν βάλανε στὴν ἐκκλησίαν. Προφτάσαν καὶ μὴνύσανε τοῦ ἀδερφοῦ τῆς πὺν ἦταν κλεπτάσιος καὶ βροικότανε μὲ τὸ βαπόρι τοῦ σπῆτι. Πόλι κι' ἦρθε κι' αὐτὸς δὴ πέρα. Ἦταν ἓνας ἀνδρας ἴσαιε καὶ πάνω ψηλὸς καὶ κόκκινος, ὅσο ἐκείνη ἦταν ἄσπρη. Καὶ τὸν ἔβαινε ἀκόμη πῖν ἄσπρη ἡ κακομοῖρα μὲς στὴν κῆσα τῆς πὺν δὲν τὴν ἐξεγνώριζε ἀπὸ τὸν πατέρα τῆς φουστῆν. Θυμάμαι πὺν ἐπῆγα κι' ἐγὼ μὴ εἶδα τὸ λείψανό τῆς. Ἀκόμη ἐφαινότουσαν τὸ μάτι τῆς κλαίμενα, εἶχε ὅμως μὴ τέτοια ὁμορφιά τὸ πρόσωπό τῆς, πὺν μ' ὅλο πὺν ἡμιονα τότε παιδί, δὲν ἔχω νὰ ναιδῇ ὡς τώρα τόσο ὁμορφὴ γυναῖκα.

Τὴν ἔθαψαν λοιπὸν μὲς στὴν ἀλλή τῆς ἐκκλησίας κι' ὅποτε πᾶς στὴν χώρα μπορεῖς νὰ ἴδῃς τὸ μνημῆμα τῆς.

— Κι' ὕστερα τί ἔβγαине μπάρμπα-Θύμιος ὁ Τζίμ καὶ τὸ παιδί του ;

— Τὸ κοριτσάκι τῆς τὸ πῆρε μαζὶ του ὁ θεὸς του. Ἐοῦν θὰ πᾶς πάλι ἐκεῖ κάτω, εἶπε στὸν Τζίμ. Ἡ



ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΕΡΩΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Νοσταλγία

Τοῦ Tennysson

Ἀπ' τ' ἀνοιχτὸ παρὰθυρὸ μου ἀντικρίζω τὸ πορφυρὸ δειλινὸ. Ρίχνω τὸ βλέμμα μου ρεμβαστικὸ πρὸς τ' ἀκρογιάλι καὶ πέρα πρὸς τὴ θάλασσα, ἐκεῖ στοὺς λευκοὺς ἀφρούς τῶν κυμάτων πὺν κάποιον καράβι ἀρμενίζε...

Ὁ ! εὐτυχία τῆς ζωῆς μου πὺς φεύγεις κι' ἐσὺ μὲ τὸ καράβι αὐτὸ μακριά !... Ἀραγε στὴν ἀγάπη μου θὰ φέρῃς πάλι ἐσὺ τοὺς στεναγμούς ἀγνωστο καραβάκι ; Ἀραγε ἐσὺ καράβι ὠραῖο καὶ μαγικὸ τὰ μουσικὰ τὰ λόγια μου θὰ πᾶρῃς σὰν παλιά σου ;

Ποὺς ἔχεις ; Εἶνε ἡ ἀγάπη μου μακριά, πολὺ μακριά, καὶ ἡ σκέψη τῆς σὲ μαῦρη λύπη τώρα κι' ἡ ψυχὴ μου πνίγει... Γιατὶ ὅμοια μ' αὐτὴ δὲν ἐγεννήθηκε ἀλλή καμιά στὸν κόσμον, γιατί ἡ ἀγάπη τῆς ἔβριζε πῖν πολλὴ κι' ἀπ' τὴ ζωὴ κι' ἀπ' τὴ χαρὰ κι' ἀπὸ τὴ θόνη...

Σιωπῆδες τώρα ἀπ' τάνοιχτὸ παρὰθυρὸ μου ἀντικρίζω τίς στερεὲς πὺν δειλινὸς ἀχτίτες... Τώρα πῖν τὸ καράβι χάθηκε, τώρα πῖν ὁ ἀέρας ξανάρχισε πάλι νὰ σφυρίζῃ θυμωμένος...

Ὁ ! εὐτυχία τῆς ζωῆς μου πὺν μαζὶ μὲ τὴν ἀγάπη μου ἔχεις φύγει ἀπὸ χρόνια, πότε λοιπὸν ξανά θὰ ὀρθῶ κοντά σου καὶ ὕστερη ζωὴ μου σὰν πῖν γονατιστὸς... ν' ἀρῇσῃ !..

Ἀλλοιμονο σ' ἐκείνον πὺν ἀγαπάει...

Τοῦ Herder

Ἦσουν ἐσὺ κάποιον λουλούδι, κάποιον λευκὸ λουλούδι μυρωμένο, κι' ἐγὼ ἤμιον ἓνα πουλάκι πὺν ἔτρεχα σὺν κῆπο σου τὸ ἄρωμα τοῦ ἀνθού σου νὰ ρουφῶ...

Ὁ ! τὰ χρυσά, τ' ἀέξαστα μαλλιάκα σου ! Καὶ τὰ ματάκια σου καὶ τὰ φίλια σου καὶ τὰ πόδια σου...

Ἐπέρασε καιρὸς πολλὸς καιρὸς—ἀγάπη μου, ἀπὸ τότε...

Καὶ τὸ λουλούδι ἐκείνο πῖν μαράθηκε, καὶ πῖν σὰν ἄλλοτε δὲν χινοῖ τὸ ἱερὸν τοῦ, κι' ὁ κῆπος ὅλος ἀπὸ τὸ χιόνι σκεπάστηκε καὶ τὸ πουλάκι... πόσο κρῖν νοιώθει τώρα στὴν ψυχὴ του...

Γιατὶ ; Γιατὶ τ' ἀέξαστα μ' ἄλλαν σου ν' ἀσπρίσουνε, ὠραῖα ἀγάπη ; Γιατὶ πῖν τὰ ματάκια σου νὰ μὴ γελῶνε, γιατί πῖν τὰ φίλια σου νὰ μὴν ἔχουνε ζωὴ !..

Πόσες φῶρες σ' ἐρωτήσα γι' αὐτὸ, πόσες φῶρες ἐσὺ δὲν δέλησες νὰ μ' ἀπαντήσῃς ! Κι' ὅμως τὸ ἔφαρ ! Ἀλλοιμονο σ' ἐκείνον πὺν ἀγαπάει καὶ πὺν χροὺς νὰ τὸ αὐθάνεται, πὺν χρόνον βλέπει νὰ περνᾷ, τίς μέρες νὰ κυλοῦνε καὶ τὸ μαλλιά ν' ἀσπρίζουνε σιγά—σιγά... ἄλλοιμονο σ' ἐκείνον πὺν ἀγαπάει !

ΕΝΑ ΑΝΕΚΔΟΤΟ ΤΟΥ ΚΙΚΕΡΩΝΟΣ

Ὁ Κικέρων ὅταν μιλοῦσε γιὰ τὸν Κανόνιον Ριβίλιον πὺν χρημάτισε ὑπατοῦς τῆς Ρώμης ἐπὶ μὴν μόνο μέρα, συνήθιζε νὰ λέῃ :

— Εἶχαμε ἓνα ὑπατοῦ τόσο ἀγρυπνῶν, πὺν κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὑπατείας του... δὲν ἐκοιμήθηκε οὔτε μὴ νύχτα !

ΣΗΜ. «ΜΠΟΥΚ». Γιὰ πόσους ἔλληνας ὑπουργοὺς τῶν τελευταίων χρόνων δὲν θὰ μπορούσε νὰ πῇ κανεὶς τὸ ἴδιον ;

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Προσεχὸς κυκλοφορεῖ ἡ «ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ» ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν κ. κ. Μ. Δανάλη καὶ Στάθης Ζαρκιά μὲ πρωτότυπη ἐκλεκτὴ συνεργασία.

~~~~~

θὰ τὸ χάνῃς τὸ παιδί ; Δός μου τὸ νὰ τὸ πᾶς τῆς μάνας μου». Καὶ τοῦδσε σ' ἀλήθεια τὸ παιδί ὁ Τζίμ κι' αὐτὸς ἐξέκρινε νὰ πᾶς στὴς Ἰνδίες γι' νὰ τὸν πᾶρῃ τὸν πατέρα του. Δὲν προφτάσε ὅμως νὰ φτάσῃ. Τὸν βροῖσαν πεθαμένο στὴν κοκέτα του, μὲς σὺν βαπόρι. Ἀλλοι εἶπαν πὺς ἔσκαψε ἀπ' τὸ πῖν πολλὸ κρασί. Ἄλλοι πὺς πέθανε ἀπὸ τὸν καύρὸ του. Σέρω γῶ. Ἀς εἶνε ὅμως, κυρία, ὅσοι δὲ σὺν γῶναι τὸ ἀδικο. Κι' ὁ Κόλεντς δὲν εἶχε καλὸ τέλος. Ἐβαλε ὅλα του νὰ χρηματῇ γιὰ νὰ τρυπήσῃ ἓνα βουνο καὶ νὰ περνᾷ ἀπὸ μὲσα ὁ σιδηροδρόμος. Κι' ὑπόγραψε χαρτί πὺς σ' ἓνα χρόνο θὰ τὸ ἔχει ἔτοιμο, ἄλλοιως νὰ χάνῃ ὅλα του τὰ χρήματα. Καὶ πέρας ὁ χρόνος καὶ δὲν εἶχε κανεὶ οὔτε τὸ μισὸ καὶ βλέποντας πὺς ὄχτανε ὅλους τοὺς παρὰδὲς τοῦ ἦρθε πῖν ὅλος καὶ πέθανε.

Ἐτοῦ πὺν λές, κυρία. Αὐτὸς ἦταν ὁ Κόλεντς. Καὶ νὰ μὲ συμπαθῇς πὺν δὲν σὰν εἶπα ἔτσι καλὰ, ἀλλὰ ἂν ζοῦσε ἡ μακαρίτισσα ἡ μάνα μου θὰ στέλνε καλύτερα ἀπὸ μένα.

Ὁ ἥμιος εἶχε ἀπὸ πολλὰ ὦρα βασιλεύσει καὶ οἱ ἐλῆς ἀπὸ σταγυῖες εἶχανε γίνῃ μαῦρες. Ἀπὸ τὸ βροῦν ἐπρόβαλε ἐκείνη τὴ στιγμή γεμάτο τὸ φεγγάρι. Χωρὶς νὰ θέλω πῆγε ὁ νοῦς μου σὺν φεγγάρι ἐκείνον, πὺν τώρα καὶ πενήντα χρόνια εἶχε δώσει τὴν στεργνηρά, μὰ καὶ τὸ θάνατο μαζὶ, στὴν ἀμνηρόν Ἑγγλέζα.

Γεωργία Ταρσούλη

~~~~~

~~~~~

~~~~~

ΣΙΛΟΥΕΤΤΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΑΛΟΝΙΑ

Ρ. Λ.

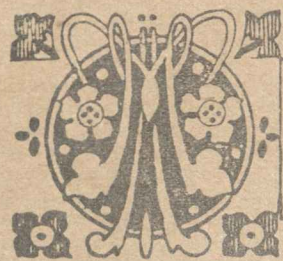
Δύο δυσάλλα ὀνόματα πὺν δένονται εὐχάριστα σ' ἓνα, εἶνε τὸ ὄνομα τῆς σπιριτουόζας ἐκλεκτῆς Ἀθηνάϊας, πὺν ἔχει τὴν πλέον διαβολεμένην φυσιογνωμίαν πὺν μπορεῖ νὰ φαντασθῇ κανεὶς, εἶνε διαβολεμένη ἀσχημὴ, ἡ διαβολεμένη νόστιμη, καὶ ἐκτάκτως ἐλκυστικὴ φυσιογνωμία τῆς φωτίζεται ἀπὸ τὰ πάλαια δόντια τῆς. Μία ἀένας κίνησις προσώπου σιλουέττας, νοστιμολογίας, χειρῶν, διότι παῖξε ἀδιάκοπα καὶ ἀφάστα μπριτζ, ποδιῶν, διότι χορεύει ἀδιάκοπα καὶ ἀπαράμιλλα. Κινεῖται διαρκῶς διότι εἶνε παντοῦ καὶ πάντοτε. Φυσικὰ καταλαβαίνετε ὅτι πρόκειται περὶ μίας σιλουέττας σιάς, περὶ μίας σιλουέττας αἰλουρικής. Πάντοτε ντυμένη ὅπως θέλει αὐτὴ καὶ ὄχι ἡ μόδα κι' οἱ πέριξ, γι' αὐτὸ τὰ φορεμάτα τῆς πάντοτε εἶνε σὶκ πὺν φανερώνει προσωπικότητα. Ἡ συντροφιά τῆς πῖν περιζήτητη, εἶνε περιτριγυρισμένη κατὰ τὰς κοσμικὰς ἐμφανίσεις τῆς, ἀπὸ πληθῶσαν φιλικῶν κυριῶν καὶ κυριῶν, ὁ κυριώτερος «παρτεναῖρ» τῆς στὸν χορὸν εἶνε ὁ σύζυγός τῆς καὶ λόγῳ θαυμασίου ταυριάματος εὐλογίστων σιλουεττῶν.

Ἡ Μονταίν

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

— Τὸ παρελθὸν Σάββατον μπριτζ παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Γ. Μακκά.

— Κατὰ Κυριακὴν δεξίωσις παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Β. Δούσμανη. Σ' ἓνα περιβάλλον ἐκτάκτως καλαίσθητον, θαυμάσιον συνδυασμὸς λοουλουδιῶν, καλλι



ΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

Η ΩΡΑΙΟΤΕΡΕΣ ΕΡΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ



Ο Γκαίτε προς την Σαρλότταν Φόν Στάιν

Γενναίος του 1776

Καλημέρα, λατρευτή Κυρία,
Για πρώτη φορά ύστερα από 14 μέρες, κοιμήθηκα άπονη ήσυχα και ξυπνήσα χαρούμενος. Χαιρέτησα με την καρδιά μου τις ακτίνες του ήλιου που χαιρέτανε το πρόσωπό μου κ' ευχαρίστησα τα άγγελουδάκια τ' ουρανού στα όποια χροστώ τη σημερινή χαρά μου. Πρέπει να σου πω, πολυαγαπημένη μου, πως η αγάπη σου που έχω μέσα στη καρδιά μου με κάνει τόσο ευτυχισμένο! Χαιρώμαι που θα σε ξαναδώ πολύ γρήγορα. Αν ακολουθούσα τη φωνή της καρδιάς μου, "Οχι, θέλω ναμια φρόνιμος - πέφτω στα πόδια σου και ζητώ τα τρυφερά σου χεράκια. Χαίρε, χουστή μου κυρία!.. Γκαίτε

6 το βράδυ

"Επρεπε να φύγω, αλλά πρώτα πρέπει να σου ευχηθώ καλή νύκτα. Είσαι η μόνη που αγαπάω τόσο πολύ χωρίς αυτό να με βασανίζει - κι όμως ζω πάντα μέσα σε λίγο φόβο... Δεν περιμένω. Όλη μου την εμπιστοσύνη σου την έχω και θα την έχω πάντα. "Ω! ας είχε και η αδελφή μου ένα τέτοιο αδελφό, όπως έχω και εγώ σε σένα μια τόσο καλή αδελφούλα. Σκέψου μονάχα έμένα και μη προσπαθής να διορθώσεις τα ελαττώματα του Αιγούστου, γιατί αυτό, μαζί με την αγάπη, την ανησυχία του, στο τάφο του μόνο θα σβύσουν. Καλή νύκτα. Σ' όλο μου το δρόμο μόνο τα γλυκά σου ματάκια έβλεπα κι' αυτό μ' έκανε να νοιώθω μια άπεραντη νοσταλγία για σένα. "Αντίο! "Υστερα απ' το χθεσινό διάβασμα είμαι πολύ καλά. Αύριο πάω ιππασία. Γκαίτε

23 του Φεβρουαρίου ώρα 12 1/2 μεσάνυχτα

Πώς τα περνάτε; αγαπημένη μου κυρία! Σας βλέπω ακόμα. Σας νοιώθω κοντά μου. Φεύγω τώρα για την Έφορτση.

Υ.Γ. Με μολύβι: Μη μ' άπαν-
τήσετε, γιατί θαμαι φευγάτος όταν θα
πάρτε το γράμμα μου. Γκαίτε

Λευτέρα, 4 του Μαρτίου 1776 Έφορτση.

Σε παρακαλώ άγγελέ μου έλα μαζί μου στο Έτερσμπουργκ (μικρό χωριουδάκι κοντά στη Βαϊμάρη, όπου εινε και ώραία έπανις του δονούκ της Βαϊμάρης). Να μου κάρεις ένα σημάδι με το δαχτυλίδι στο παράθυρο, ή με το μολύβι στο τοίχο για να καταλάβω πως έφτασες. "Ω αγαπημένο πλασματάκι, αν μου διναν να διαλέξω το ακριβότερο πράγμα του κόσμου, θα διάλεγα σένα! Πόσο ευτυχισμένος θαμουνά! "Η πόσο δυστυχισμένος! "Αντίο. "Ελα! και μην αφήνεις κανένα να διαβάσει τα γράμματά μου. Έχω να σου πω τόσα πολλά που μουναι αδύνατο να στα γράψω. Χαίρε, άγγελουδάκι μου! Γκαίτε

Παρασκευή, Μαΐου 24 του 1776

"Ακόμα και τις πιο καθαρές, όμορφες κ' ειλκρινείς σχέσεις, που έκτός απ' την αδελφή μου κ' εσένα, ποτέ μου δεν είχα μ' άλλη γυναίκα, ακόμα κι' αυτές τις έμύλινες. "Ημουνά όμως προετοιμασμένος για τις στενοχώριες αυτές που θα μου παρουσίαζε το μέλλον, γιατί ή μεγάλη πείρα του παρελθόντος πολλά μου δίδαζε. Δεν θέλω να σας δώ, ή παρουσία σας θα με λυπόσε πειδ πολύ. "Αν δεν πρέπει να ζήσω μαζί σας, τότε ή αγάπη σας μου όφελει τόσο όσο και ή αγάπη των συγγενών μου, απ' την όποια τόσο πλούσιος είμαι. "Η δικιά σου όμως αγάπη σε μια τέτοια στιγμή διαφέρει. Μπορεί να μ' άνακουρίσει και να τα δυναμώσει όλα. Κι' όλα αυτά



έξ αιτίας του κόσμου... "Ο κόσμος, που τίποτε δεν μπορεί να κάνει για μένα, δεν θέλει νασαι και σύ για μένα τίποτα. Δεν έχετε κανένα. "Αντίο άγαθή μου! Γκαίτε

Σεπτέμβριος του 1776

Γιατί να σε βασανίζω λατρευτό μου πλασματάκι; Γιατί να γελώ τον εαυτό μου και να γελώ κι' εσένα; Μπορούμε να μην ήμεν καμιά σχέση μεταξύ μας κι' όμως έχουμε μεγάλη. Πιστεύω με, πως όσο ειλκρινά κι' αν σου μιλήσω, θάσαι σ' όλα σύμφωνα μαζί μου. "Αλλ' επειδή βλέπω τα πράγματα όπως εινε, αυτό με πονάει πολύ. Καλή νύκτα, άγγελε, και καλή μέρα. Δεν θέλω να σε ξαναδώ. "Ότι και να σου πω, πειά θάσαι τρελλά. Θα σε βλέπω τόσο σπάνια, όπως βλέπει κανείς ένα περίεργο άστέρι! Γκαίτε

Χθές ήμουνά πολύ λυπημένος χωρίς να γνωρίζω γιατί. Σκεπτόμουνά πως δεν έπρεπε να σε δώ σήμερα. Κατέβηκα στον κήπο και φώναξα τους όργανοπαίκτες. Παιζανε ως τις 8 το βράδυ. "Όταν θανάσιμα ή καρδιά μου όσος δεν μπόρεσε να χαλά γάκι. Σήμερα, πολύ πρωί πήρα το σημερινό σου. Πριν από μια ώρα είδοποίησα τον Wieland να νάλη, γιατί ίσως χρειασθώ κάποιον. "Αντίο! Χρωστά πάρα πολλά της καρδιάς μου και γι' αυτό δεν μπορώ να παραπονέθω. Κι' όμως πεφταίνω εγώ για τα αισθήματά μου. "Αντίο, δεν θα μπορέσω να έλθω στο Kochberg γιατί έχω πολλές άσχολιες. "Αντίο Γκαίτε

8 Σεπτεμβρίου του 1776

Αγαπητή μου,

"Ο Κnebel θα σου δώσει αυτό το γράμμα μου και θα σου πει πως περάσαμε και πως είμαστε. Θα σου διηγηθώ για το ποιο κεραινό που τα μεσάνυχτα φώτισε όλα γύρω μας. "Θάσος κ' έπεσε με μεγάλο γρότο μακριά μας. Κ' επειδή είδα να πέφτει προς το βορειοανατολικό μέρος, σκέφτηκα ίσως ξυπνήσει την αγαπημένη μου και την κόρη να με βοηθή. Σε νοσταλγώ χοντρά, δίχως και στον εαυτό μου να μ' άπορώ να το πω, το μυαλό μου χαλίζεται και δεν έχω όρεξη για τίποτα. Πότε ο βραχιονάς μου μοιδιάζει, πότε χάνω θάρρος μου κ' ένα κακό πνεύμα καταχράται την από καρδιάς απομάκρυνσή μου και μου περιγράφει τη ληστεία της κατάστασής μου και με συμβουλεύει να σωθώ με τη φυγή. Μέσος όμως νοιώθω, πως μια ματιά σου, μιά λέξη σου μπορεί να διορθώσει αυτό το σύννεφο.

"Υγιάινε, λατρευτή μου, τις μέρες που θαμια μακριά από εσένα. Δεν ζητώ περισσότερο απ' ένα γράμμα σου. Κόβε βράδυ μου την κόκκινη δέση του ήλιου που χάνεται πίσω απ' τα ψηλά έλα. Και σε μια στιγμή που το μυαλό μου πετάει κοντά σου, βλέπω θαμπό τζάμι του παραθύρου, την άγγελισιά σου μερφή. Καλή νύκτα αγαπημένη μου, τώρα αισθάνομαι πως εινε αδύνατο να ζήσω μακριά απ' την αγάπη του! Γκαίτε

Ιουνίου 1881

Σε τέτοιες στενόχωρες στιγμές με φοβίζει το βάσιμά σου και ο βήχας των παιδιών σου. Είμαστε παντρεμένοι δηλαδή δεμένοι, με ένα δεσμό από αγάπη και χαρά του όποιου όμως ή εισαγωγή εινε, θλίψεις και λύπες. "Αντίο λατρευτή μου, χαιρέτησε μου τους Στάιν. Βοήθα με, πιστεύω και έλπίζω. Γκαίτε

Γκαίτε



ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ, ΤΟΥ ΜΟΙΡΑΙΟΥ, ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΩΝ, ΤΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ, ΤΩΝ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΩΝ, ΤΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

Ο ΕΞΑΔΕΛΦΟΣ ΤΟΥ ΔΙΑΒΟΛΟΥ,

ΥΠΟ ΓΚΟΝΤΡΑΝ ΜΠΟΥΡΥΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

"Ο τελευταίος ψηλαφώντας μπήκε σ' ένα μακρύ διάδρομο κ' έπειτα ο όδηγός του τον έμπασε σε μιά αιθούσα που τη φώτιζε άμυδρά ένας λύχνος. "Ο ξένος παρακάλεσε τον κόμητα να κάτση μια στιγμή ως που να πάη να του φέρη το γράμμα.

Μόλις έμεινε μόνος ο κόμης της Θούνης άρχισε να περπατάει στην αιθούσα, θέλοντας ν' άποτινάξη τη νύχτη του. Μά όλοένα μια θολούρα σκέπαζε το φως του και μια κούραση παρέλνε τα μέλη του. "Εκάθησε, μά σε λίγο το κεφάλι του έγγειρε προς τον όμο του. "Εκανε τότε μια τελευταία προσπάθεια. Κατάρθεσε να σηκωθεί και να σταθή όρθιος.

"Επειτα περπατώντας βαρειά τράβηξε προς την πόρτα, μά ειναν κλεισμένη. "Ο κόσμος τα κατάλαβε τότε όλα και προσπάθησε να βγάλη το χέρι του από τη θήκη του. Μά του κάκωσε! Το χέρι του δεν τον άπικουσε.

Σε μια αναλαμπή του πνεύματός του θυμήθηκε τότε ότι οι άνθρωποι του βρισκότουσαν απ' έξω και θέλησε να κραυγάσει. Μά από το λόγυγμά του δέ βγήκε παρά ένας υπόκοφος στεναγμός. Σηριζόντας τότε τα δυό του χέρια άπάνω στο στήθος του, σά να ήθελε να προφυλάξη έτσι κάποιο πολύτιμο άντικείμενο που είχε κρημένο μέσα σ' αυτό έσπριξε γύρω του ένα θαμνωμένο βλέμμα. Και τότε, καταληγθεις έντελώς από τ' έν ύπνο, έκανε μια στροφή γύρω από τον εαυτό του και έπεσε βαρύν άπάνω στο πάτωμα.

"Αφήνοντας τον κόμητα της Θούνης ο σεβασμός ευπατριδής που δεν ειναν άλλος από το Βουά Βουρδόν - ή καλλίτερα από τον Δόν Διό Διάζ - ανέβηκε γρήγορα μια σκάλα που όδηγούσε στο άλλο πάτωμα του οίκου.

"Εξελ σ' ένα ειρμόχορο διαιρέσιμα που το φώτιζε μιά δυνατή φωτιά και άρχετα φώτα, μπρός σ' ένα τραπέζι γεμάτο φαγητό και κρασί, καθόταν ένα πρόσωπο έντελως όμοιο προς τον κόμητα της Θούνης. "Η όμοιότης μάλιστα εινανε τόσο τέλεια, ώστε ο ψευτό Βουά Βουρδόν δέ μπόρεσε να συγκρατήσει μια κρανή θαιμιασμό. "Ο ύποκομης Φλορεστάν ντε Μοολαίν είχε γίνει άγνωριστος, με τό όλουεταζε ρούχα που φορούσε τα όποια ειναν έντελως όμοια με τα ρούχα του κόμητος της Θούνης.

Τη στιγμή που ο Δόν Διάζ άπηγε νύκτα ο Φλορεστάν έφερνε στα χείλη του ένα ποτήρι γεμάτο κρασί του ξε ο ξε. Του έκρατίσε το χέρι και του είπε:

- Φάνει πιά. Δεν πρέπει να γίνεται κατάχρηση.

"Ο Φλορεστάν ξανάβαλε το γεμάτο ποτήρι έπάνω στο τραπέζι.

- Εινε λοιπόν ώρα; ρώτησε μ' ένα τόνο ξερό.

- Μάλιστα, άπάντησε ο Δόν Διάζ.

- Πού βρίσκεται ο κόμης;

- Έδώ στην κάτω αιθούσα.

- Τον έχετε δεμένο;

- "Οχι, τον έχω άποκοιμήσει.

- Μη ξεχνάτε ότι μου έδώσατε το λόγο σας ότι δέ θα του συμβή κανέναν κακό.

- Σας τον ξαναδίνω... "Ο κόμης θα ξυπνήσει μετά έπτ ή όκτώ ώρες άσος και άβλαβής μέσα στο μέγαρό του, στο κρεβάτι του.

- Εινε άδύνατο αυτό που μου λέτε!... Πως θα τον μεταφέρετε εκεί; Με ποιά μέσο; Με ποιά μαγεία;

- Μην άνησυχείτε για τίποτα... Αυτό άφορούν έμένο. "Εσείς έχετε στη διάθεση σας την κόρη μου για μιά νύχτα και πρέπει να έπαυε ελπίσθε.

- Εισθε λοιπόν ο Διάβολος προσωποποιημένος.

- "Οχι, όλωσιόδιον, άπάντησε ψυχρά ο Βουά Βουρδόν, αλλά λίγο λείπει...

"Ο ύποκομης έτεινε το χέρι του προς το ποτήρι το όποιο ο ψευτομαρκήσιος τον είχε έμπροστίει να φέρει στα χείλη του και με μια ρουφήξιά το άδειασε ως τον πάτο. Τότε, ενώ το πρόσωπό του φλογίστηκε, είπε με ζωρή φωνή:

- Μου είχατε πη ότι δεν έζερτε τον κόμητα και ότι κάνετε το κάνετε προς χάριν μου. Μά ή στολή που φοράι αυτή τη στιγμή και την όποια βολία έτοιμη έδώ δεν ειναν δυνατό να κατασκευαστή σε λίγες ώρες.

- Αυτό εινε! άπάντησε ειρωνικά ο Δόν Διάζ.

- "Ακόμα, εξακολούθησε ο Φλορεστάν, και οι πληροφορίες τις όποιες μου έδώσατε, οι όδηγίες σας για τον τρόπο με τον όποιο πρέπει να φερθώ και τα λόγια που πρέπει να πω όταν θα ύποκριθώ το πρόσωπο του κόμητος, όλ' αυτά άποδεικνύουν ότι έζερτε πολύ καλά τον κόμητα της Θούνης. "Όλα τέλος μου άποδεικνύουν ότι ή πράξις την όποια με σπρώχνετε να κάνω ειναν προμελετημένη από καιρό.

- Καλά! εινε ψυχρά ο Δόν Διάζ και τί συμπέρασμα βγάσετε απ' όλ' αυτά;

- Συμπεραίνω ότι έσείς δεν λέγεσθε Βουά Βουρδόν και ότι ή γνωριμία μας στο Παρίσι ειναν ένα παραμύθι το όποιο μου είπατε για να με τραβήξετε κοντά σας. Τόσο νοιαζόσαστε για μένα, όσο κι' εγώ νοιάζομαι γι' αυτό το άδειο ποτήρι. "Εκείνο που φαίνεται αληθινό εινε ότι ή όμοιότης μου με τον κόμητα έξυπερεταί πολύ τους σκοπούς σας και θέλετε να την έμεταλλεύητε. Για ποιά λόγο. Νά τί δεν ξέρω και θέλω να το μάθω.

- "Εστω, άπώνησε ο Δόν Διάζ σε μαλακό τόνο: ο λόγος αυτός εινε ή εκδίκηση.

- "Ετσι λοιπόν, το όμολογείτε;

- "Όμολογώ, ναι, ότι βασίτικα σε σας όπως ή δικαιοσύνη βασίτσει στο τσεκούρι του δημίου. Τί σας ένδιαφέρει για τ' άλλα. Μήπως, ύποβηθώντας το μίσος μου, δεν πραγματοποιείτε ένα όνειρο που ποτέ σας δεν είχατε τολμήσει να σκεφθήτε;

- Τί σας έκανε ο κόμης της Θούνης;

- Τί μου έκανε! φώναξε ο Δόν Διάζ. Μου έκανε, ότι πρόκειται να του κάνετε και σεις σε λίγο.

Το πρόσωπο του Φλορεστάν φωτίστηκε.

- "Αχ! φώναξε. Μου λέτε την αλήθεια αυτή τη φορά.

- Σας λέω την καθαρά αλήθεια.

- "Ορκιστήτε το! φώναξε ο Φλορεστάν και έδειξε ένα σταυρό που κρεμότανε στον τοίχο. "Ο Δόν Διάζ σηκώθηκε, και άπλώνοντας το χέρι του προς το σταυρό, είπε με φωνή σοβαρή:

- Το όρκίζομαι στη σωτηρία της ψυχής μου.

- "Ετσι λοιπόν, ψιθύρισε ο Φλορεστάν, ο κόμης της Θούνης σας έκλεψε τη γυναίκα που λατρεύατε.

- Ναι, όποκομή! μου έκλεψε τη γυναίκα αυτή άρπάζοντας την από την αγκαλιά μου, έκοψε το νήμα της ζωής μου, έμόλυνε την τιμή μου, κατέστρεψε τις έλπίδες μου...

- Καλά, τον διέκοψε ο Φλορεστάν, τότε θα έχω πιά έλαφρά τη συείδή μου, συλλογιόμενος πως ο άνθρωπος αυτός ειν' ένας άθλιος που ο θεός τον τιμωρεί διά της εκδίκησης.

- "Επειτα οίχνοντας ένα μανδύα στην πλάτη του είπε:

- Πάτε! "Ας γίνει το πεπρωμένο μου.

Κατέβηκαν τη σκάλα και ένφ έφταναν στο τελευταίο σκαλοπάτι, χτύπος δυνατός άντήχησε απ' έξω στην πόρτα.

- Τί ειν' αυτό; ρώτησε ο Φλορεστάν.

- Εινε ή ακολουθία σας που άνυπομονεί.

- "Η ακολουθία μου.

- Ναι, έξοχατε. Δεν είσθε ο κόμης της Θούνης. Μη το ξεχνάτε αυτό, να πάρη ο Διάβολος!... Λίγο θάρρος και όλα θα πάνε καλά...

Και, λέγοντας αυτά, ο Δόν Διάζ άνοιξε την πόρτα που οι άόλουθοι του κόμητος έτοιμαζόντουσαν να την οίξουν κάτω.

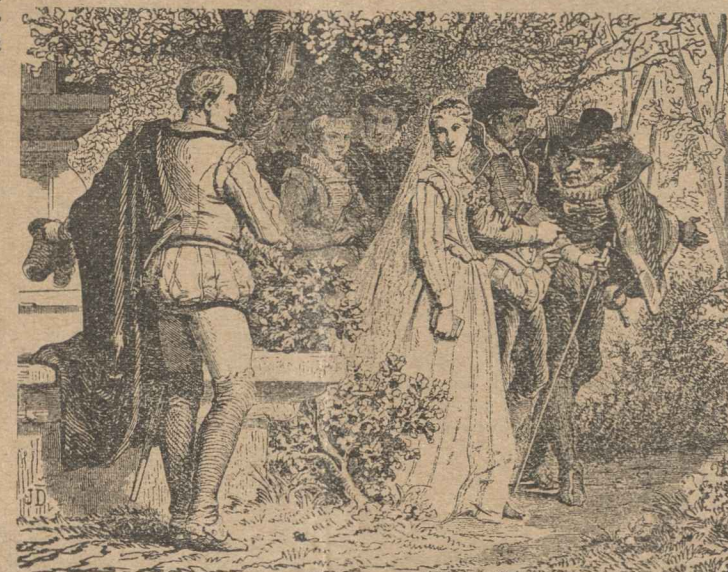
Μόλις είδαν τον Φλορεστάν, οι άόλουθοι του κόμητος Γοδεφρίδου, πέρνοντάς τον για τον κύριο τους έκαναν μια βαθειά όποκλιση.

- "Η μισή ώρα πέρασε, ύψηλότατε, είπε με σεβασμό ο "Αρθούρος, και σύμφωνα με τις διαταγές σας έτοιμαζόμαστε...

- Πέρασε κιόλας μισή ώρα... τον διέκοψε ο Φλορεστάν που είχε άρχισε να ύποκρινεται το ρόλο του. "Ο καιρός με τη συντροφία σας μαρκήσιε περνάει γρήγορα και στοιχηματίζω ότι ή κόρη μου θ' άνησυχεί για την άπουσία μου. Πρέπει να βιάσω λίγο το βήμα μου.

Χαιρέτησε, τυλίχτηκε μέσα στο μανδύα του και άπομακρόνηξε. "Η ακολουθία του τον παρακολουθούσε χωρίς καμιά σκιά ύποψιας. "Όσο για το Δόν Διάζ, αυτός χλωμός σαν το χαρτοπαίχτη που βάζει όλη του την περιουσία άπάνω σ' ένα χαρτί, στάθηκε στο κατώφλι του σπιτιού και τη στιγμή που είδε τον Φλορεστάν να χάνεται στο πλημμυρισμένο από τα φώτα μέγαρο του διοικητού.

(Ακολουθεί)



Ο Φλορεστάν προχώρησε προς τη Δολόρα.



Ο Έμιλ Γιάννινς
στο ρόλο
του Μπόζ.

Ο άκροβ άτης Μπόζ εΐταν φημισμένος σ' όλη τη χώρα και παν- του διηγούντο τ ά κατορθώματά του. Στο θιάσό του προσελήφθη μιά μέρα και μιά μικρή άγνωστη της οποίας ο Μπόζ είχε σώσει τη ζωή. Αυτό τ ά κο- ρίτσι πού ερχόταν χωρίς άλλο από χώρες μακρινές είχε κάτι τ ά γοητευτικό έ- πάνω του υποδοούσε με τ ά βλέμμα της τ ά Μπόζ και κατέκτησε ό- λες τις συμπάθειες τού κοινού. Σίγουρα ή ξένη αυτή εξακούσε κάποια μαγεία στους ανθρώπους. Ο Μπόζ πού νόμιζε πώς είχε

ξεμπερδέψει πιά, με τόν έρωτα, έγινε σκλάβος δικός της. Προσπάθησε νά νικήση τ ά πάθος του, μ ά ή μικρή κόρη τόν ένίκησε αυτόν πού όλη του ή ζωή εΐταν μιά συνεχής πάλη.

Ο Μπόζ εΐταν παντρεμένος και ή γυναίκα του είχε σταθή, σ' όλες τις δυσκολίες της ζωής τους, μιά σύνηθες πιστή και άφοσιωμένη. Αυτή εΐταν πάντοτε τ ά φώς στη σκοτεινή ύπαρξή του. Ο Μπόζ είχε, άλλοτε, σ' όλο τόν κόσμο μεγάλη φήμη ως άκροβάτης. Τό όνομά του άνεγρόφετο με μεγάλα γράμματα στις ρεκλάμες τών ίπποδρομιών τών μεγάλων πόλεων. Εΐταν πρωταγωνιστής περιζήτητος. Αυτός ό άνθρωπος, πού είχε χοντρίνει κάπως σή- μερα, είχε ξαφνιάσει άλλοτε τ ά πλήθη με την εύ- λυσία του. Ωστόσο ό Μπόζ είχε ξεχάσει πιά τούς θριάμβους της νεότητός του μέσα στην άλήτινη ζωή του. Η άθλιότης είχε εγκατασταθή σιγά σιγά στο φτωχικό του σπίτι, τ ά σπίτι αυτό τ ά όποιο εΐταν ένα άμάξι πού τ ά μετέφεραν από τόπο σέ τόπο δυό παληάλογα. Όλες τις δυστυχίες του όμως τις είχε υποφέρει καρτερικά, ένισχυόμενος κ' από τη γυναι- κούλα του. Με την εμφάνιση όμως της μικρής άγνωστης ξένης, ό Μπόζ άρχισε νά νοιώθη πώς ή ζωή του εΐταν έλευνη και νά νοσταλγή περιπέτειες και έλευθερία. Δέν μπορούσε πιά νά ζήση μέσα στη μετριότητα, πλάι σ' αυτό τ ά έξάσιο πλάσμα πού κανείς δέν ήξερε από πού ερχόταν. Και μιά μέρα,



Τους διηγήθηκε με έλες τις λεπτομέρειες την ιστορία της.

ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΚΙΝΗ

ΕΙΕΤΕ

(Ταινία παιχθείσα και στας Αθήνας)

ΠΡΟΣΩΠΑ

Τι... 'Η Ξένη
... Μπόζ
... 'Αρτινέλλι

ό άκροβάτης ά- φησε την μπα- ράγκα του φε- γοντας με την άγνωστη την ό- ποία είχε περι- μαζέψει. Στην άρχή όλα τούς χαμογέλουσαν.

όλα τούς έδιναν τις καλλίτερες ελπίδες κ' ό Μπόζ, νομίζοντας ότι θά ξανάβρουν πάλι τις έπιτυχίες τού παρελθόντος προ- σπαθούσε νά δικαιολογή μέσα του τη φυγή του. Καί πράγματι άρχισαν νά τον ξαναθυμούνται μέσα στις μεγάλες πολιτείες, τ ά ό- νομά του φιγονορούζε στις ρεκλάμες και ό κί- σμος μαζευόντανε άπειρος σέ κάθε παράσταση πού έδινε, όπως άλλοτε. Όλα πηγαιναν καλά.

Μιά μέρα όμως σ' ένα μουζικ χόλλ ό περίφημος άκροβάτης 'Αρτινέλλι, ό όποιος βρισκόταν τότε στο ζενιθ της δόξης του, προσκάλεσε τόν Μπόζ νά παίξουν μαζί σ' ένα νούμερο πού επρόκειτο νά παίξη με τόν άδελφό του, ό όποιος άρρώστη- ξε άρρωστα.

Τόν επροσκάλεσε δήθεν γιά ν' αντικαταστήσει τόν άδελφό του, μ ά ή αλήθεια εΐταν άλλη: 'Ο

'Αρτινέλλι είχε προσκαλέσει τόν Μπόζ νά παίξουν μαζί με την έλπί- δα ότι έτσι θά μπορούσε νά προσεγγίση την μικρούλα άγνωστη, πού είχε ό Μπόζ κοντά του, με την όποιαν εΐταν έρωτευμένος τρε- λά. 'Η άγνωστη στεκόταν πιά άνάμεσα από τούς δυό και σά φωνή τούς εθάρμυνε και τούς ετύφλωνε. Κ' οι δυό εΐταν τυφλοί από τ ά πάθος τους. Ο Μπόζ ωστόσο εΐταν τόσο τυφλωμένος από τη δια- του άγάπη πρός τη μικρούλα άγνωστη ώστε δέν μπόρεσε άμέσως νά δη και την προτίμηση της φίλης του πρός τόν 'Αρτινέλλι, ό όποιος την είχε κατακτήσει πιά και δέν ήθελε νά την αφήσει από κον- τά του.

Μιά μέρα τέλος ό Μπόζ άνεκάλυψε την άπιστία της μικρής του φι- ληγάδας, την όποία είχε σώσει και τόσο αγαπήσει. Αυτό τόν έκανε θηλιά άνήμερο και αποφάσισε νά εκδικηθή τόν 'Αρτινέλλι, σκοτώνοντάς τον. Θά μπορούσε νά στρέψη όλη του την εκδίκηση πρός την άγνωστη πού εΐταν άλλωστε ή μόνη ένοχος, μ ά ό φτωχός ό Μπόζ άγαπούσε κρελλά τ ά κορίτσι τού θρόνου πού είχε πετάξει από την άγκαλιά ενός άλλου. Αποφάσισε λοιπόν νά τιμωρήση τόν 'Αρτινέλλι και διάλεξε γι' αυτόν τη στιγμή πού και οι δυό τους έκαναν ένα δύσκολο και επικίνδυνο ά- κροβατικό πείραμα. Μά την τελευταία στιγμή ό Μπόζ δίστασε νά σκο- τώσει έτσι άνανδρα τόν έχθρό του και ή παράστασις έτελείωσε όπως πάντα, χωρίς κανένα έπεισόδιο.

Παλεύοντας έτσι ό δυστυχι- σμένος άκροβά- της μεταξύ τού έρωτος και τού μίσους, άρχισε νά διστάζει αν έ- πρεπε νά σκοτώ- ση τόν 'Αρτι- νέλλι, φοβούμε- νος μήπως λυ- πήσει έτσι την

αποφάσισε. Έπρεπε νά εκδικηθή με αίμα. Αυτή η βράδυ κ' αποφάσισε νά την πραγματοποιήση

Μπόζ πήγε στο σπίτι τού 'Αρτινέλλι όπου τού σεις του. Οι δυό άντρες κυττάχτηκαν γιά μιά μέσας μιά μονομαρία τιμιά, αλλά σκληρή, μιά πο άρχισε μεταξύ τους. Τά μαχαίρια άστραψαν παν άσυγκράτητοι ό ένας κατά τού άλλου. Στο

μεγάλο δράμα στή όποιο είχε μεταβληθή ή ζωή ή πού έσπασε και περιμάζεψε σπείτι του την ά- νη την μοιραία ήμέρα είχε χάσει την ήσυχία ιδιόπορα γι' αυτόν, εκτός από αυτήν.

ό πτώμα τού 'Αρτινέλλι, τού όραίου άθλητού, έλες του και τ ά βάσανά του, τ ά όποια έπαψαν ή μαχαίρι του στο στήθος τού αντιπάλου του. γανίες τόν επερίμεναν και τόν έξέλασμο τού νά τόν πληρώση με όλη του τη ζωή. νά κινή νά παραδοθή στη Δικαιοσύνη, με ισόβια άναγκαστικά έργα.

Ός άσπρομύλλης ό Μπόζ, θύμα κ' αυτός της άνακούφισης όταν βρίσκει κανένα γιά νά τού σώσει. Όλα όσα πέρασαν από τη στιγμή πού γνώ- νοναι σάν ένα κακό όνειρο: ένα λευκό χέρι α του τη γεροντική του καρδιά κ' αυτός δέν έ- στο κελί του, όπου θά βρίσκεται κλει- τού, ό Μπόζ ξαναβλέπει σά σέ γλυκό όνειρο όνα του, άκουει και τ ά ταμπούρλο πού χτυ- πευτάς στην πόρτα της παράγκας του. Κάθε α νά ξαναρχίση εκεί μέσα τ ά άκροβατικά



Η Λύα ντέ Πεύττι στο ρόλο της 'Αγνωστης Ξένης.

του γυμνάσιου. Μά γιά ποιόν; Γιά τόν φύλακα πού τόν επέβλεπε ή γιά τόν αρχιφύλακα πού περνούσε από τ ά διάδρομο κουνώντας σά χέρια του τ ά κλειδιά!

Δυστυχισμένο Μπόζ! Πόσο ή μοίρα εΐταν σκληρή σέένα! Θέλη- σες νά κάνης ένα καλό περιμαζεύοντας την όραία άγνωστη κ' αυτό τ ά καλό γίνθηκε αΐτια νά γίνης έγκληματίας!

Περίμενε τ ά θάνατο με έγκαρτέρηση, αναπιδώντας κάθε τόσο μέσα στη βύθισή του σά νά περνούσε από τ ά μισοσβυσμένα μάτια του αι- νιγματική όπτασία της όραίας άγνωστης ξένης.

Τί νάχε άπογίνει ή άγνωστη; Κανείς δέν έμαθε ποτέ. Φαίνεται ότι είχε χαθεί μέσα στο άγνωστο, από τ ά όποιο τόσο μυστηριωδώς είχε έλθει μιά μέρα γιά νά καταστρέψη τόσο τραγικά τη ζωή και την εύτυ- χία τού Μπόζ.

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟ ΠΑΡΑΠΟΝΟ ΤΟΥ ΕΤΟΙΜΟΘΑΝΑΤΟΥ

— Τι λές ; Θα σωθῇ, Γιατρέ μου ;...
 'Ο Γιατρός Πέτρος Χαμόν αφού ἐκύτταξε τὰ δακρυσμένα μάτια τῆς νεαρῆς γυναίκας, σήκωσε λίγο τοὺς ὤμους του καὶ εἶπε μ' ἕνα ὕψος ἀνηχημένο :
 — Ποὶός ξέρει ! 'Ολα μπορεῖ νὰ γίνουν !... 'Ολα !...
 Ἐμειναν κ' ἡ δὴ δύο τοὺς μερικὲς στιγμὲς ἀκίνητοι καὶ ἄφωνοι.
 Ὑστερα ἀπὸ λίγο ὁ γιατρός Χαμόν πρόσθεσε κυττάζοντας ἐρωτηματικά τὸ πρόσωπο τῆς νεαρῆς συζύγου :

— Μὰ γιατί ἐστειλες καὶ μὲ φώναξες, Σουζάννα ;
 — Γιατί ξέρω Πέτρο πὼς ἔχεις μεγάλη καρδιά καὶ πὼς δὲν θὰ μ' ἀφῆνες ποτὲ μόνη στὴν δυστυχία αὐτὴ πού με βόηξε...
 Χωρὶς νὰ εἰπε τίποτ' ἄλλο ὁ γιατρός Χαμόν, συγκινημένος ἀπὸ τὰ δάκρυα ποὺ ἔβλεπε νὰ κυλοῦν τώρα στὰ μάτια τῆς Σουζάννας, ἔφερε μιά στιγμὴ τὸ χερὶ του στὸ μέτωπο σὰν νὰ ἤθελε νὰ διώξῃ κάποια σκέψη ποὺ τὸν τυραννοῦσε, ἀνοίξε σιγὰ τὴν ἐξώπορτα τοῦ σπιτιοῦ καὶ βγήκε ἔξω, ὑποσχεθεὶς πὼς θὰ ξαναγύριζε τὸ ἴδιο βράδυ.

Ἡ Σουζάννα ἔκλεισε τὴν πόρτα καὶ ξαναγύρισε πάλι κοντὰ στὸν ἀρρωστό, ὁ ὁποῖος τώρα εἶχε ἀρχίσει νὰ παραληρῇ δυνατὰ...
 — Πόσο ὑποφέρει ! πόσο πονεῖ ! ἀγαπημένε μου εἶπε σιγὰ μόλις εἶδε τὸ πρόσωπο τοῦ ἀρρωστοῦ πού 'φλογίζονταν ἀπὸ τὸ πυρετό.

Ἐξαντλημένη ἀπὸ τὴν ταραχὴ καὶ τὴν ὀδύνη τῆς ψυχῆς τῆς, ἡ νεαρὴ σύζυγος, στὴ τραγικὴ αὐτὴ ὥρα, ξανάφερε ἀθελὰ τὸ νοῦ της στὸ παρελθόν : Ἐνας κόσμος ἀναμνήσεων τῆς παλῆς τῆς ζωῆς ξαναρχότανε τώρα ζωηρότατος καὶ πλημμύριζε τὴν ψυχὴ τῆς : Ἐίχαν περάσει ἀπὸ τότε δέκα χρόνια ! Ἡ Σουζάννα Νευμπερέτ εἶχε δώσει τὴν τρυφερὴ καρδιά τὸν 18 χρόνων τῆς, στὸν γιατρό Πέτρο Χαμόν, πού τώρα εἶχε γίνει διάσημος μὲ τίς ἀλλεπάλληλες ἐπιτυχίες του.

Παιδιά καὶ οἱ δύο τότε ἄφηναν τὴ φαντασία τους νὰ πλάθῃ ἕνα σωρὸ ὄνειρα γιὰ τὴν εὐτυχία τῆς ζωῆς τους καὶ καθὲς βράδυ, πιασμένοι ἀπ' τὸ χερὶ, βάδιζαν καὶ οἱ δύο κάτω ἀπ' τὰ δέντρα ψιθυρίζοντες ὁ ἕνας στὸν ἄλλον λόγια ἀγάπης, λόγια τρυφερά, λόγια πού δὲν μποροῦν ποτὲ νὰ ξεχασθοῦνε.

Μὰ οἱ γονεῖς τῆς Σουζάννας δὲν ἤθελαν ποτὲ ν' ἀκούσουν γι' αὐτὸν τὸν ἔρωτα τῆς κόρης τους. Ἀνένδοτοι στὶς παρακλήσεις τῆς τῆς ἀναγκάσανε νὰ παντρευτῇ τὸ μηχανικὸ Πασκάλ. Ὅτι, πού ἦτανε δεκαπέντε χρόνια μεγαλύτερός τῆς, μὰ ὁ ὁποῖος εἶχε χρήματα, πολλὰ χρήματα, τὸ μόνο προσόν πού ζητοῦσαν γιὰ τὸν γαμπρό τους οἱ γονεῖς τῆς Σουζάννας.

Οἱ πρώτοι μῆνες τοῦ γάμου τὸν ὤησαν γιὰ τὴ Σουζάννα ἕνα ἀληθινὸ μαρτύριο. Ποτὲ τῆς δὲν ἀγάπησε τὸν ἄντρα τῆς, ποτὲ οὐτὲ μιά στιγμὴ, δὲν ἔβγαλε ἀπ' τὸ νοῦ τῆς τὴ σκέψη τοῦ Πέτρου.

Ἐξυμνος καὶ πολὺ πεπειραμένος στὴ ζωὴ ὁ Πασκάλ κατάλαβε πολὺ γρηγορὰ ὅτι ἡ καρδιά τῆς γυναίκας του δὲν μποροῦσε πιά νὰ τοῦ ἀνήκει. Μὰ τί μπορούσε πιά νὰ κάνῃ ; Ἐπειδὴ ἀπ' ἐνὸς ἤθελε ν' ἀποφύγῃ τὸ σκάνδαλο καὶ ἀπ' ἐτέρου γιατί συμπαθοῦσε πολὺ τὴν Σουζάννα, ἀποφάσισε νὰ μὴ πῇ τίποτα καὶ νὰ μὴ δείξῃ ποτὲ στὴν γυναῖκα του, ὅτι εἶχε κατάλαβε τὸ αἶσθημά της πρὸς τὸν γιατρό.

Καὶ σήμερα, ὅστερα ἀπὸ πέντε ἐτὼν ζωῇ ὁ Πασκάλ ὅτι προσβληθεὶς ἀπὸ μηνιγγίτιδα πάλαι στὸ κρεβάτι του μὲ τὸ θάνατο. Γιά μιά στιγμὴ ἡ Σουζάννα νόμισε πὼς ἀκουσε τὸν ἄντρα τῆς νὰ τῆς λέη μέσα στὸν πυρετό του :

— 'Οχι ! ὄχι ! Σουζάννα, δὲν μ' ἀγάπησες ποτὲ... ποτὲ...
 Μὰ ἀπερίγραπτη συγκίνηση, πού ἦταν μαζί οἰκτος καὶ ἀγάπη, πλημμύρισε τὴν στιγμὴ ἐκείνη τὴν ψυχὴ τῆς Σουζάννας.

— Ἐδὼ εἶμαι ! κοντὰ σου ! Μὴν ἀνησυχεῖς, θὰ σοῦ περάσουν ὅλα, ὅλα ! ψιθύρισε κυττάζοντας στὰ μάτια τὸ σύζυγό τῆς...
 Μὰ ἐκείνη τῇ στιγμῇ ἀκούστηκαν βήματα στὸ διάδρομο. Ἡ Σουζάννα ἐγύρισε τὸ κεφάλι νὰ νὰ ἰδῇ ποὺ εἶνε...

— Ἐσὺ εἶσαι Πέτρο ; εἶπε ἀμέσως ὅταν ἀνεγνώρισε ἀπὸ μακριὰ τὸν γιατρό, ὁ ὁποῖος ἔρχονταν πρὸς τὸ μέρος τῆς, γιὰ νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ πάλι τὸν ἀρρωστό.

Ἡ ἐπίσκεψις διήρκεσε ὀλίγα λεπτά καὶ ὅστερα ἡ Σουζάννα σέρνοντας κατὰ μέρος τὸν γιατρό στὸ πλαγινὸ δωμάτιο ἔπασσε στὸ γόνατό του καὶ τοῦ εἶπε μὲ φωνή, ἡ ὁποία πνιγότανε σὲ θύνατος λυγμούς :

— Πρέπει νὰ τὸν σώσουμε ! Πρέπει νὰ τὸν κάνουμε καλὰ Πέ-

τρο... Εἶνε καθήκον μας ὑποφέρει πολὺ... Δὲν φταίει αὐτὸς...
 'Οχι ! ὄχι !...

Μὰ σιωπὴ ἀκολοῦθησε τὰ λόγια τῆς. Ὁ γιατρός Χαμόν κυττάζοντας χωρὶς νὰ τῆς μιλήσῃ κ' ἐκείνη ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶπε μὲ τὸ μαντήλι στὰ χέρια... Πόσος καιρὸς εἶχε περάσει ἀπὸ πού κάποια καλοῦσε μὲ δάκρυα νὰ τὴν πάρῃ νὰ φύγουν μακριὰ πολὺ μακριὰ, γιὰ νὰ κρύψουν ἐκεῖ τὸν ἔρωτά τους ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ κόσμου...

Ὁ γιατρός Χαμόν αἰσθάνθηκε ὅλο τὸ πρῶτο του αἰσθηματικὸν ἐκείνη τῇ στιγμῇ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδίας του. Ἀλλὰ χωρὶς νὰ ξερῇ οὔτε αὐτὸς τί ἔκανε, ἔσκυψε λίγο πρὸς τὴ Σουζάννα καὶ τῆς ἔπιασε τρυφερὰ τὸ χερὶ...

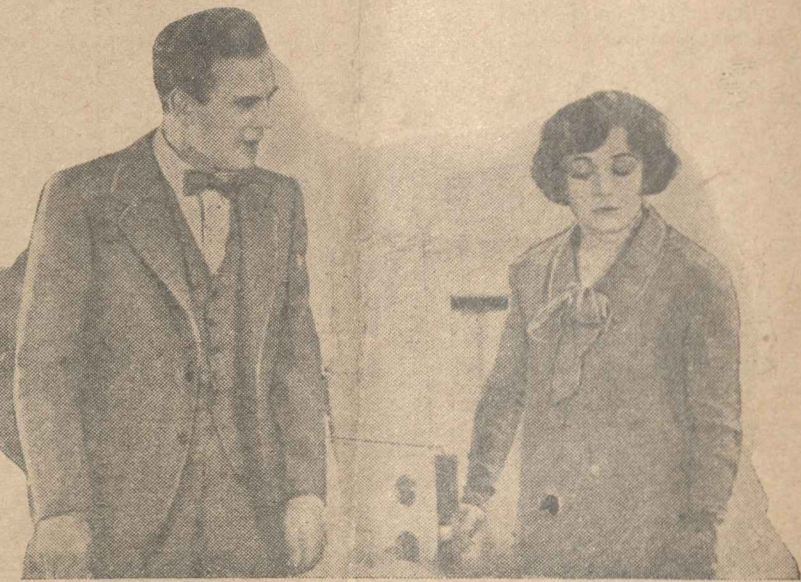
— Σ' ἀγαπῶ ἀκόμα ! Σ' ἀγαπῶ ἀκόμα πολὺ... τῆς εἶπε, τρυφερὰ ἀπὸ τὴν ταραχὴ του...

— Σὺ πᾶ ! σὺ πᾶ, γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἀπεκρίθηκε ἐκείνη...

Μὰ νέα σιωπὴ ἀκολοῦθησε. Ἡ Σουζάννα εἶχε σηκωθῇ καὶ πάλι εἶχε περάσει τὴν ἀγκαλιὴν τοῦ. Ἡ καρδιάς τῆς πρὸς αὐτὸν καὶ πάλι σὰν τότε, κ' ἕνα φιλὶ πού πρόσφταναν νὰ ἴδουν τὴν τραγικὴ ἐκείνη στιγμὴν διὰ βήματα ἔξω ἀπὸ τὸ δωμάτιο ἐτοιμοθανάτου, ἐμοιαζε μὲ τὸ πρῶτο ἐκεῖνο φιλὶ πού εἶχε ποιεῖ ὁ ἕνας στὰ χεῖλη τοῦ ἄλλου, κάποιο ἀπόγευμα στὸν κήπο τοῦ σπιτιοῦ τῆς Σουζάννας...

Ἐνας βαθὺς ἀναστεναγμὸς πού ἀκούστηκε στὴν κάμαρα ἀρρωστοῦ τοῦ ἔκανε ν' ἀνατριχιάσουν.

Ὁ γιατρός ἔτρεξε μέσα στὸ δωμάτιο τοῦ Πασκάλ καὶ ἡ Σουζάννα τὸν ἀκολοῦθησε.



Ἐμειναν κ' οἱ δύο ἀκίνητοι.

μα. Πάλευε τώρα ὁ γιατρός Χαμόν μὲ μιά δύναμη πού ἐκείνη τῇ στιγμῇ τοῦ ὑπαγόρευσε νὰ σκεφθῇ πὼς εἶχε στὰ χέρια τὸν πρῶτο τῆς ψυχῆς τοῦ ἀντιλήλου του. Δὲν εἶχε παρὰ νὰ κάνῃ ἕνα καλὸν δὲν εἶχε παρὰ νὰ διατάξῃ ἕνα ἀκόμα φάρμακο γιὰ νὰ τελειώσῃ ὅλα καὶ νὰ ἐλευθερώσῃ τὴ Σουζάννα ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο πού εἶχε τόσα χρόνια χωρίσει ἀπ' αὐτόν. Λίγες στιγμὲς ἀκόμα ἄρρεσαν, ὅταν ἔφθασε κ' ἡ Σουζάννα μὲ τὸ φάρμακο στὸν ἀρρωστό.

— Δόστω μου ἔδω Σουζάννα, τῆς εἶπε ἀμέσως ὁ γιατρός τοῦ τὸ δόστω ἔγώ...

Ἡ Σουζάννα ὑπήκουσε. Ὁ γιατρός ἔριξε σ' ἕνα κοινὸ φάρμακο καὶ προχώρησε πρὸς τὸν ἀσθενὴ ὁ ὁποῖος βρισκόταν σκεδὸν ἀναισθητός ἀπὸ τὸν πυρετό, καὶ παραληρούσε.

Ἐκείνη τῇ στιγμῇ ὁ Πασκάλ ὅτι ἀνοίξε λίγο τὰ μάτια καὶ εἶπε :
 — 'Οχι !... 'Οχι !... εἶπε λίγο πρὶν ὅσταν σὺν εἶδε τὸν γιατρό...

— Πρέπει νὰ τὸ πάρῃς Πασκάλ, τοῦ εἶπε ἡ Σουζάννα... πει νὰ τὸ πάρῃς... αὐτὸ θὰ σὲ κάνῃ καλά...

Ἐνας ἀναστεναγμὸς βγήκε ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς τῆς Σουζάννας... Ἡ Σουζάννα ἀνατριχιάσε καὶ κύτταξε ἀνησυχὴ τὸν γιατρό ὁποῖος σκόνιζε ἀκόμα περισσότερο πρὸς τὸ στόμα τοῦ ἀρρωστοῦ προσπαθώντας νὰ τὸν πείσῃ νὰ πάρῃ τὸ φάρμακο...

— Δὲν θέλω, δὲν μπορῶ... ἄς πεθάνω... Θέλω νὰ πεθάνω... εἶπε ὁ ἀρρωστός σιγὰ, μὲ ἀβυσμὴν φωνή...

Καὶ πρὶν ἀκόμα ὁ γιατρός προφτάσει νὰ τελειώσῃ τὴν ἔνεσιν τοῦ Πασκάλ ὅτι συνέκέντρωσε ὅλες τὲς δυνάμεις ἀνασπώντας λίγο στὸ κρεβάτι. Τὰ μάτια του εἶχαν πάλαι πάλι ἀνοίξει καὶ προσπαθώντας νὰ διακρίνῃ καλὰ πού εἶνε στὸ δωμάτιο.

Ἐνας δεύτερος ἀναστεναγμὸς πρὶν βαθὺς ἀπὸ τὸν πρῶτον ἐστῆκε νὰ βγαίῃ πάλι ἀπὸ τὸ στήθος τοῦ ἀρρωστοῦ καὶ τὰ

ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Ο ΘΕΟΣ ΚΙ' Ο ΔΙΑΒΟΛΟΣ

Ὁ Θεὸς σιγήθηκε νὰ κάνῃ περίπατο, τὸν παλιὸ καιρὸ, στὰ δάση καὶ στὰ λιβάδια. Δὲν ἦταν ὅμως πάντοτε χαρούμενος καὶ εὐθυμώμενος. Πολλὲς φορὲς ἦταν πολὺ στενοχωρημένος, γιατί δὲν εἶχε συντροφιά νὰ συνομιλῇ καὶ νὰ περνᾷ τὸν καιρὸ του. Γι' αὐτὸ μιά μερὰ ὅταν ἔκανε περίπατο τοῦ φανερώθηκε μιά σκιά, ἡ ὁποία στάθηκε μπροστά του σὰν ἄνθρωπος. Ἀλλὰ δὲν ἦταν καὶ οὕτε ἐμοιαζέτο κ' ἔτσι ἔγιναν σύντροφοι καὶ φίλοι. Ὁ Θεὸς ἔπιασε κουβέντα μαζί του κ' ἔτσι ἔγιναν σύντροφοι καὶ φίλοι. Ὁ Θεὸς ἔμεινε πάρα πολὺ ἐυχαριστημένος ἀπ' αὐτόν καὶ προσπαθοῦσε γὰρ τὸν εὐχαριστῆσαι.

Ὁ Διάβολος τοῦ ζήτησε τότε νὰ χωρίσουνε στὴ μέση τὸν κόσμον, καὶ αὐτὸς μὲν νὰ πάρῃ τὴ γῆ, ὁ Θεὸς δὲ τὸν οὐρανόν. Ἐζήτησε αὐτὸν νὰ χωρίσουν καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Τοὺς νεκροὺς νὰ τοὺς πᾶρῃ αὐτός, καὶ τοὺς ζωντανούς ὁ Θεός. Ὁ Θεὸς δέχτηκε.

Ὁ Διάβολος ὅμως δὲν ἀρέστηκε σ' αὐτὰ. Ζήτησε ἀκόμα ἀπ' τὸν Θεόν νὰ τὸν ὑπογράψῃ χαρτὶ γιὰ ὅλα αὐτὰ, γιὰ νὰ εἶνε λέει αἰώνιος. Καὶ σ' αὐτὸ ὁ Θεὸς συμφώνησε καὶ τὸ χαρτὶ μὲ τὴν ὑπογραφήν του ἦταν ἀμέσως ἑτοιμὸν.

Ὁ Θεὸς κἀνόνισε τὴ συμφωνία μὲ τὸν Διάβολον ἔχοντας ὅτι, ὅταν ἔδωκε τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Ἑῶα ἀπὸ τὸν παράδεισον, τοὺς εἶπε νὰ καλλιεργοῦν τὴ γῆ ἐλεύθερα. Ὁ Διάβολος ὅταν πῆρε τὴν ὑπογραφήν, ἀνέβηκε ἀπάνω σὲ ἕνα ψηλὸ βουνόν, γιὰ νὰ κοιτάξῃ γύρω γύρω τὴ γῆ, καὶ ὅταν εἶδε τὸν γέρω— Ἀδὰμ καὶ τὴν Ἑῶα νὰ ὀργάνων, ἔτρεξε κοντὰ τοὺς καὶ τοὺς ρώτησε πὼς τοιοῦτον καὶ ἀπάντησαν τὴν γῆ, χωρὶς νὰ ρωτῶσιν τὸ νοικοκύρη. Αὐτοὶ ἀπάντησαν ὅτι μὲ τὸν Θεόν τὴ θέληση ὀργάνων κ' ὅτι δὲν μποροῦν νὰ τοὺς περάσῃ κανεὶς.

— Νοικοκύρης εἰμ' ἐγώ ! εἶπε τότε ὁ Διάβολος. Ἀφήστε τὴν γῆ πῶς εἶνε δική μου...

Ὅταν τὸ ἀκουσε αὐτὸ ὁ Θεὸς στενοχωρήθηκε καὶ μετάνιωσε πὺ δόσσε τὴν ὑπογραφήν του στὸν Διάβολον, ὅταν ἔδωκε τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Ἑῶα ἀπὸ τὸν παράδεισον. Ὁ Διάβολος ὅταν πῆρε τὴν ὑπογραφήν, ἀνέβηκε ἀπάνω σὲ ἕνα ψηλὸ βουνόν, γιὰ νὰ κοιτάξῃ γύρω γύρω τὴ γῆ, καὶ ὅταν εἶδε τὸν γέρω— Ἀδὰμ καὶ τὴν Ἑῶα νὰ ὀργάνων, ἔτρεξε κοντὰ τοὺς καὶ τοὺς ρώτησε πὼς τοιοῦτον καὶ ἀπάντησαν τὴν γῆ, χωρὶς νὰ ρωτῶσιν τὸ νοικοκύρη. Αὐτοὶ ἀπάντησαν ὅτι μὲ τὸν Θεόν τὴ θέληση ὀργάνων κ' ὅτι δὲν μποροῦν νὰ τοὺς περάσῃ κανεὶς.

— Νοικοκύρης εἰμ' ἐγώ ! εἶπε τότε ὁ Διάβολος. Ἀφήστε τὴν γῆ πῶς εἶνε δική μου...

Ὅταν τὸ ἀκουσε αὐτὸ ὁ Θεὸς στενοχωρήθηκε καὶ μετάνιωσε πὺ δόσσε τὴν ὑπογραφήν του στὸν Διάβολον, ὅταν ἔδωκε τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Ἑῶα ἀπὸ τὸν παράδεισον. Ὁ Διάβολος ὅταν πῆρε τὴν ὑπογραφήν, ἀνέβηκε ἀπάνω σὲ ἕνα ψηλὸ βουνόν, γιὰ νὰ κοιτάξῃ γύρω γύρω τὴ γῆ, καὶ ὅταν εἶδε τὸν γέρω— Ἀδὰμ καὶ τὴν Ἑῶα νὰ ὀργάνων, ἔτρεξε κοντὰ τοὺς καὶ τοὺς ρώτησε πὼς τοιοῦτον καὶ ἀπάντησαν τὴν γῆ, χωρὶς νὰ ρωτῶσιν τὸ νοικοκύρη. Αὐτοὶ ἀπάντησαν ὅτι μὲ τὸν Θεόν τὴ θέληση ὀργάνων κ' ὅτι δὲν μποροῦν νὰ τοὺς περάσῃ κανεὶς.

— Νοικοκύρης εἰμ' ἐγώ ! εἶπε τότε ὁ Διάβολος. Ἀφήστε τὴν γῆ πῶς εἶνε δική μου...

Ὅταν τὸ ἀκουσε αὐτὸ ὁ Θεὸς στενοχωρήθηκε καὶ μετάνιωσε πὺ δόσσε τὴν ὑπογραφήν του στὸν Διάβολον, ὅταν ἔδωκε τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Ἑῶα ἀπὸ τὸν παράδεισον. Ὁ Διάβολος ὅταν πῆρε τὴν ὑπογραφήν, ἀνέβηκε ἀπάνω σὲ ἕνα ψηλὸ βουνόν, γιὰ νὰ κοιτάξῃ γύρω γύρω τὴ γῆ, καὶ ὅταν εἶδε τὸν γέρω— Ἀδὰμ καὶ τὴν Ἑῶα νὰ ὀργάνων, ἔτρεξε κοντὰ τοὺς καὶ τοὺς ρώτησε πὼς τοιοῦτον καὶ ἀπάντησαν τὴν γῆ, χωρὶς νὰ ρωτῶσιν τὸ νοικοκύρη. Αὐτοὶ ἀπάντησαν ὅτι μὲ τὸν Θεόν τὴ θέληση ὀργάνων κ' ὅτι δὲν μποροῦν νὰ τοὺς περάσῃ κανεὶς.

— Νοικοκύρης εἰμ' ἐγώ ! εἶπε τότε ὁ Διάβολος. Ἀφήστε τὴν γῆ πῶς εἶνε δική μου...

Ὅταν τὸ ἀκουσε αὐτὸ ὁ Θεὸς στενοχωρήθηκε καὶ μετάνιωσε πὺ δόσσε τὴν ὑπογραφήν του στὸν Διάβολον, ὅταν ἔδωκε τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Ἑῶα ἀπὸ τὸν παράδεισον. Ὁ Διάβολος ὅταν πῆρε τὴν ὑπογραφήν, ἀνέβηκε ἀπάνω σὲ ἕνα ψηλὸ βουνόν, γιὰ νὰ κοιτάξῃ γύρω γύρω τὴ γῆ, καὶ ὅταν εἶδε τὸν γέρω— Ἀδὰμ καὶ τὴν Ἑῶα νὰ ὀργάνων, ἔτρεξε κοντὰ τοὺς καὶ τοὺς ρώτησε πὼς τοιοῦτον καὶ ἀπάντησαν τὴν γῆ, χωρὶς νὰ ρωτῶσιν τὸ νοικοκύρη. Αὐτοὶ ἀπάντησαν ὅτι μὲ τὸν Θεόν τὴ θέληση ὀργάνων κ' ὅτι δὲν μποροῦν νὰ τοὺς περάσῃ κανεὶς.

— Νοικοκύρης εἰμ' ἐγώ ! εἶπε τότε ὁ Διάβολος. Ἀφήστε τὴν γῆ πῶς εἶνε δική μου...

Ὅταν τὸ ἀκουσε αὐτὸ ὁ Θεὸς στενοχωρήθηκε καὶ μετάνιωσε πὺ δόσσε τὴν ὑπογραφήν του στὸν Διάβολον, ὅταν ἔδωκε τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Ἑῶα ἀπὸ τὸν παράδεισον. Ὁ Διάβολος ὅταν πῆρε τὴν ὑπογραφήν, ἀνέβηκε ἀπάνω σὲ ἕνα ψηλὸ βουνόν, γιὰ νὰ κοιτάξῃ γύρω γύρω τὴ γῆ, καὶ ὅταν εἶδε τὸν γέρω— Ἀδὰμ καὶ τὴν Ἑῶα νὰ ὀργάνων, ἔτρεξε κοντὰ τοὺς καὶ τοὺς ρώτησε πὼς τοιοῦτον καὶ ἀπάντησαν τὴν γῆ, χωρὶς νὰ ρωτῶσιν τὸ νοικοκύρη. Αὐτοὶ ἀπάντησαν ὅτι μὲ τὸν Θεόν τὴ θέληση ὀργάνων κ' ὅτι δὲν μποροῦν νὰ τοὺς περάσῃ κανεὶς.

— Νοικοκύρης εἰμ' ἐγώ ! εἶπε τότε ὁ Διάβολος. Ἀφήστε τὴν γῆ πῶς εἶνε δική μου...

Ὅταν τὸ ἀκουσε αὐτὸ ὁ Θεὸς στενοχωρήθηκε καὶ μετάνιωσε πὺ δόσσε τὴν ὑπογραφήν του στὸν Διάβολον, ὅταν ἔδωκε τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Ἑῶα ἀπὸ τὸν παράδεισον. Ὁ Διάβολος ὅταν πῆρε τὴν ὑπογραφήν, ἀνέβηκε ἀπάνω σὲ ἕνα ψηλὸ βουνόν, γιὰ νὰ κοιτάξῃ γύρω γύρω τὴ γῆ, καὶ ὅταν εἶδε τὸν γέρω— Ἀδὰμ καὶ τὴν Ἑῶα νὰ ὀργάνων, ἔτρεξε κοντὰ τοὺς καὶ τοὺς ρώτησε πὼς τοιοῦτον καὶ ἀπάντησαν τὴν γῆ, χωρὶς νὰ ρωτῶσιν τὸ νοικοκύρη. Αὐτοὶ ἀπάντησαν ὅτι μὲ τὸν Θεόν τὴ θέληση ὀργάνων κ' ὅτι δὲν μποροῦν νὰ τοὺς περάσῃ κανεὶς.

— Νοικοκύρης εἰμ' ἐγώ ! εἶπε τότε ὁ Διάβολος. Ἀφήστε τὴν γῆ πῶς εἶνε δική μου...

Ὅταν τὸ ἀκουσε αὐτὸ ὁ Θεὸς στενοχωρήθηκε καὶ μετάνιωσε πὺ δόσσε τὴν ὑπογραφήν του στὸν Διάβολον, ὅταν ἔδωκε τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Ἑῶα ἀπὸ τὸν παράδεισον. Ὁ Διάβολος ὅταν πῆρε τὴν ὑπογραφήν, ἀνέβηκε ἀπάνω σὲ ἕνα ψηλὸ βουνόν, γιὰ νὰ κοιτάξῃ γύρω γύρω τὴ γῆ, καὶ ὅταν εἶδε τὸν γέρω— Ἀδὰμ καὶ τὴν Ἑῶα νὰ ὀργάνων, ἔτρεξε κοντὰ τοὺς καὶ τοὺς ρώτησε πὼς τοιοῦτον καὶ ἀπάντησαν τὴν γῆ, χωρὶς νὰ ρωτῶσιν τὸ νοικοκύρη. Αὐτοὶ ἀπάντησαν ὅτι μὲ τὸν Θεόν τὴ θέληση ὀργάνων κ' ὅτι δὲν μποροῦν νὰ τοὺς περάσῃ κανεὶς.

— Νοικοκύρης εἰμ' ἐγώ ! εἶπε τότε ὁ Διάβολος. Ἀφήστε τὴν γῆ πῶς εἶνε δική μου...

Ὅταν τὸ ἀκουσε αὐτὸ ὁ Θεὸς στενοχωρήθηκε καὶ μετάνιωσε πὺ δόσσε τὴν ὑπογραφήν του στὸν Διάβολον, ὅταν ἔδωκε τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Ἑῶα ἀπὸ τὸν παράδεισον. Ὁ Διάβολος ὅταν πῆρε τὴν ὑπογραφήν, ἀνέβηκε ἀπάνω σὲ ἕνα ψηλὸ βουνόν, γιὰ νὰ κοιτάξῃ γύρω γύρω τὴ γῆ, καὶ ὅταν εἶδε τὸν γέρω— Ἀδὰμ καὶ τὴν Ἑῶα νὰ ὀργάνων, ἔτρεξε κοντὰ τοὺς καὶ τοὺς ρώτησε πὼς τοιοῦτον καὶ ἀπάντησαν τὴν γῆ, χωρὶς νὰ ρωτῶσιν τὸ νοικοκύρη. Αὐτοὶ ἀπάντησαν ὅτι μὲ τὸν Θεόν τὴ θέληση ὀργάνων κ' ὅτι δὲν μποροῦν νὰ τοὺς περάσῃ κανεὶς.

— Νοικοκύρης εἰμ' ἐγώ ! εἶπε τότε ὁ Διάβολος. Ἀφήστε τὴν γῆ πῶς εἶνε δική μου...

Ὅταν τὸ ἀκουσε αὐτὸ ὁ Θεὸς στενοχωρήθηκε καὶ μετάνιωσε πὺ δόσσε τὴν ὑπογραφήν του στὸν Διάβολον, ὅταν ἔδωκε τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Ἑῶα ἀπὸ τὸν παράδεισον. Ὁ Διάβολος ὅταν πῆρε τὴν ὑπογραφήν, ἀνέβηκε ἀπάνω σὲ ἕνα ψηλὸ βουνόν, γιὰ νὰ κοιτάξῃ γύρω γύρω τὴ γῆ, καὶ ὅταν εἶδε τὸν γέρω— Ἀδὰμ καὶ τὴν Ἑῶα νὰ ὀργάνων, ἔτρεξε κοντὰ τοὺς καὶ τοὺς ρώτησε πὼς τοιοῦτον καὶ ἀπάντησαν τὴν γῆ, χωρὶς νὰ ρωτῶσιν τὸ νοικοκύρη. Αὐτοὶ ἀπάντησαν ὅτι μὲ τὸν Θεόν τὴ θέληση ὀργάνων κ' ὅτι δὲν μποροῦν νὰ τοὺς περάσῃ κανεὶς.

— Νοικοκύρης εἰμ' ἐγώ ! εἶπε τότε ὁ Διάβολος. Ἀφήστε τὴν γῆ πῶς εἶνε δική μου...

Ὅταν τὸ ἀκουσε αὐτὸ ὁ Θεὸς στενοχωρήθηκε καὶ μετάνιωσε πὺ δόσσε τὴν ὑπογραφήν του στὸν Διάβολον, ὅταν ἔδωκε τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Ἑῶα ἀπὸ τὸν παράδεισον. Ὁ Διάβολος ὅταν πῆρε τὴν ὑπογραφήν, ἀνέβηκε ἀπάνω σὲ ἕνα ψηλὸ βουνόν, γιὰ νὰ κοιτάξῃ γύρω γύρω τὴ γῆ, καὶ ὅταν εἶδε τὸν γέρω— Ἀδὰμ καὶ τὴν Ἑῶα νὰ ὀργάνων, ἔτρεξε κοντὰ τοὺς καὶ τοὺς ρώτησε πὼς τοιοῦτον καὶ ἀπάντησαν τὴν γῆ, χωρὶς νὰ ρωτῶσιν τὸ νοικοκύρη. Αὐτοὶ ἀπάντησαν ὅτι μὲ τὸν Θεόν τὴ θέληση ὀργάνων κ' ὅτι δὲν μποροῦν νὰ τοὺς περάσῃ κανεὶς.

— Νοικοκύρης εἰμ' ἐγώ ! εἶπε τότε ὁ Διάβολος. Ἀφήστε τὴν γῆ πῶς εἶνε δική μου...



ΜΕ ΔΥΟ ΔΟΓΑΚΙΑ

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΛΑΜΑΡΤΙΝΟΥ

Ο μεγάλος Γάλλος ποιητής Λαμαρτίνος όταν έγραψε την πρώτη ποιητική του συλλογή, βοήθησε σε μεγάλη δυσκολία να την εκδώσει. Αγνωστος ακόμα καθώς ήταν, χωρίς κανένα φιλολογικό όνομα, περιέφερε το έργο του σε διαφόρους Παρισινούς εκδότες, δεν τον άκουσαν όμως κανείς δεν άπεφασε να αναλάβει την έκδοσή του. Ύστερα από πολλές μάταιες προσπάθειες, κατόρθωσε να πείσει επί τέλους τον εκδότη Ντιντό ο οποίος καίτοι υπεσχέθη στην αρχή στον Λαμαρτίνο ότι θα του εξέδιδε την συλλογή του, εντούτοις ολίγες ημέρες από της έκδόσεώς της έγραψε στο μεγάλο Γάλλο ποιητή την εξής χαρακτηριστική επιστολή:

Κόριε

Εδιάρσα τους στίχους σας και μπορώ να σας πω ότι δεν στερείστε κάποιον μικρό ταλέντο, καίτοι τα ποιήματά σας αυτά δεν φαίνονται να έχουν το ποιητικό εκείνο βάθος το οποίο βλέπει κανείς στους γνωστούς ποιητές της εποχής μας. Σε όλα σας αυτά τα τραγούδια, άπορεί κανείς που μπορούσε να βοηθήσει αυτή την περιγραφή γλώσσα και αυτές τις άστερες εικόνες που τα χαρακτηρίζουν. Νομίζω ότι πρέπει να αφήσετε αυτές τις καινοτομίες και να προσαρμοσθείτε στα προσεχή έργα που θα γράψετε, με τη σύγχρονη Γαλλική ποίηση. Διαβάστε και μην αφήσετε ποτέ από τα γένη σας τα έργα των ποιητών Ντελλί, Παρόν, Μισσώ, ντε Λανβιάλ και Φοντάν. Αυτοί είναι οι άριστοι ποιητές του κοινού. Προσπαθήστε λοιπόν και σεις να μοιάσετε με έναν από αυτούς αν θέλετε να σας αναγνωρίσουν και να σας διαβάσουν.

Γι' αυτό επειδή δεν θέλω να σας βοηθήσω στο κακό αυτό δόγμα που, έχετε πάρει και από άλλους επιτιμή, θα ζημιώσω πολύ την επιχείρησή μου, σας πληροφορώ ότι δεν θα μπορέσω νυνάλαβω την έκδοση των ποιημάτων αυτών που μου δώσατε.

Ντιντό

μαυρα φρούδια της σαν διαμάντια κολλημένα σε γαγάτη ή σιλκή της κόμης διέγραφε στα όχρα μάγουλά της γραμμή που ενόμιζε, ότι ο ίδιος ο Ραφαήλ την είχε σχεδιάσει και ένα χαμόγελο άφθαλτη ευτυχίας έφτερουγόιτε πάνω στα κόκκινα χείλη της. Βλέποντας την τόσο ομορφή ο Ιούλιος έπαψε να είναι πια κύριος του εαυτού του. Πόσα μάτια θα την έβλεπαν! Γιατί λοιπόν, όπως ήταν την στιγμή εκείνη, να μην την απέθανάτε σ' ένα εξάσιο πίνακα; Μία θέρη πρωτοφανής τον κατέλαβε. Θέρη διπλή της ζηλοτοπίας και του ζωγραφικού οίστηρου. Αισθανόταν ότι ήταν ακλόβος της ζήλειας του, ενός πάθους που κινεί τον άνθρωπο δαίμονα και κτήνος.

— Είσαι δική μου πιά, της είπε.

— Κάνε ακόμη λίγη υπομονή, Ιούλιε, απήγγησε εκείνη μιά μέρα μόνο σου ζητώ. Υποσχέθηκα και όφειλο να τηρώσω την υπόσχεσή μου. Μετά την παράσταση θα είμαι όλη δική σου.

Ο Ιούλιος την άκουγε άφωνος, έβλεπε όμως έλαμψε το μάτι του, σαν να είχε φωτίσει το νου του μιά εξαφνική ιδέα.

— Πάμε; ρώτησε η ήθοποιος.

— Άλλ' εκείνος δεν απήγγησε. Σαν να έκινούντο αυτόματα κατέβηκαν και οι δύο στη σκάλα. Ένα αυτοκίνητο τους περίμενε μπροστά στο μέγαρο, στο όποιον μπαίνοντας ο ζωγράφος ψιθύρισε μερικές λέξεις στο αυτί του σωφρό.

— Ύστερα το αυτοκίνητο έχθθηκε σαν άστραπη στο δρόμο.

— Μα πού λοιπόν με πάς, Ιούλιε; φώναξε η Σοροίνι παραγμένη. Ο δρόμος αυτός δεν βγαίνει στο θέατρο. Με περιμένει εκεί η πόλις ολόκληρη και μες βοϊκόμαστε στην οδόν Ποπστάτο, κοντά στο άτελιέ σου.

Ο ζωγράφος δεν άπαντούσε. Έβλεπε το αυτοκίνητο σταμάτησε και ο Ιούλιος ώδηγησε την γυναίκα αυτή που ήταν στολισμένη σαν βασίλισσα, στο εργαστήριό του.

— Μα θέε μου, τι θα πούνε στο θέατρο; φώναξε η τραγουδίστρια. Τι θα πη η Μιρέσια και όλη η Ιταλία όταν θα μαθευτή, αυτό το γεγονός; Θα γίνω γελοία, Ιούλιε!

— Άγάπη μου, σέψου ότι την ώρα που θα σου πετούσαν οι άπειροι θαυμαστά σου που τους μισώ, στη σκηνή λουλούδια και δώρα, εγώ ο άμοιρος θα έλωνα από τη ζήλεια. Και έπειτα, κατ'εξέχον, το μισοτελειωμένο αυτό έργο μου είναι το «Μαρτύριο της Αγίας Καικιλίας». Οι δήμιοι και τα βασανιστήρια ζωγραφίστηκαν αλλά λείπει ακόμη η παρθένα. Πρέπει εσύ, άγάπη μου, να γίνης η παρθένα αυτή. Θα σε κάνω άθνατη, αν σε ζωγραφίσω τώρα, έτσι όπως είσαι, με αυτό το κάταστρο φόρεμά σου και αυτά τα έξαισια άνθη που έχεις επάνω στο κεφάλι σου.

Λουίτζι Παρμι

ΕΝΑ ΔΡΑΙΟ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΕ Ο ΙΔΑΝΙΚΟΣ ΣΥΖΥΓΟΣ

Ο θρίαμβος του Βαλεντίνο. — Ο Δόν Ζουάν, ο Ρωμαίος και ο Ναπολέων. — Ο Μουσσελίνι παίρνει δύο ψήφους μόνο. — Οι δυστυχείς οι μουσικοί!... Οι ήρωες και οι θεοί. — Λανδρό... Το συμπέρασμα.

Τελευταίως ένα Γαλλικό περιοδικό, πολύ αγαπητό στα κορίτσια, προ πάντων του λαού, άπέτεινε την εξής ερώτηση στις αναγνώστρες του:

«Ποιός απ' όλους τους διασημούς άνδρους του κόσμου, σας άρεσει περισσότερο; Έάν είχατε την έλευθερία να διαλέξετε μεταξύ όλων των άνδρων του κόσμου, ζωντανών και πεθαμένων, θνητών και θεών, και μεταξύ ακόμη ήρώων μυθιστορημάτων, ποιόν θα διαλέγατε;»

Και οι άπαντήσεις έφθασαν άθροαι. Τάς περισσότερας ήσαν — καθώς δεν ήταν και δύσκολο να το προμαντεύσει κανείς — πάλι λαβέν ο Βαλεντίνο, 322 κορίτσια, έδήλωσαν πως αυτόν θεωρούσαν τον ιδανικότερον σύζυγον.

Κατόπιν έρχεται ο Δόν Ζουάν με 231 ψήφους, έπειτα ο Νταβίντ με 168, και ύστερα ο Ναπολέων με 147 ψήφους. Έκτός από τον Ναπολέοντα και τον Βοργία, που έλαβε κατ'εξέχον 78 ψήφους, οι βασιλείς, οι πρίγκηπες, οι τύραννοι και οι άστροτες, δεν φαίνονται να είναι οι άγαπημένοι των γυναικών.

Ο Μουσσελίνι έλαβε δύο μόνον ψήφους! Ποιός θα τόλμαγε να πρίγκηψ της Ουαλλίας δεν θα έλάμβανε παρά μόνον 24 ψήφους.

Μα και οι θεοί και οι ήμειθοι έμειναν πολύ πίσω. Ο Πάρις δεν έλαβε παρά 25 μόνον ψήφους. Και ο γυνίς της Άφροδίτης Έρως, έλαβε μόνον 28 ψήφους. Άλλοίμονο! Οι θεοί πέσαν για πάντα!

Ο Σασά Γκιρτί, ο γνωστός ήθοποιος και συγγραφέας έλαβεν ένα ψήφους περισσότερους από τον Έρως!

Μα και οι χορευταί δεν είχαν περισσότερους έπιτυχίας. Μ' ένα απ' αυτούς έμφηψισθη ο διάσημος Χάρου Πίλσερ με είκοσι πέντε ψήφους.

Επίσης και οι άθλητα ύστερησαν πολύ. Έξήντα τρείς έμφηψισαν τον Καρπαντιέ, τον περίφημον πυγμάχον.

Κανείς από όλους τους άλλους διασημούς άθλητάς του κόσμου δεν έλαβεν ούτε μίαν ψήφον.

Όσον άφορᾷ γιά τους στρατιωτικούς και τους αεροπόρους φαίνεται πως κι αυτοί έπαυσαν πιά να ζητούν τις γυναίκες. Ίσως διότι τώρα έν καιρῷ ειρήνης δεν εύρισκονται έν κινδύνῳ. Ο αεροπόρος Φόνκ πήρε μόνον δύο ψήφους και μίαν και μόνην ο στρατάρχης Ζόφρο.

Άλλά καίτοι έξαιρετικά άξιοσημείωτον είνε πως καμιά γυναίκα δεν προτίμησε γιά σύζυγον ένα μεγάλον μουσικόν. Άσχημα πώς καμιά δεν σφύθηκε τον Σοπέν ή τον Σούμαν. Μά σ' αυτόν τον Τοτζίλλι, τον όποιον η περιφημη Σερενάτα κάνει τόσους γυναικίον να συγκινούνται, ούτε τον πιά μέτριο συνθέτη, ούτε πιά μέτριο βιρτουόζο, ούτε τον πιά μέτριο τεύονο μελοδότη. Όστε η μουσική δεν έχει σχέσι με τον έρωτα.

Οι φιλόλογοι όμως δεν έμειναν πολύ παραπονεμένοι. Δεν έλαβε κανείς τόσους ψήφους όσους έλαβεν ο Βαλεντίνο, Ζουάν, και ο Ρωμαίος, άλλ' επί τέλους ο Μισσώ συγκέντρωσε 104, και ο Ντεκομπρά 55.

Πάλι καλά.

Άλήθεια! Ξεχάσαμε να αναφέρουμε πως τρείς γυναίκες ήσαν πώς θεωρούν ως τον ιδανικότερον άντρα, τον... Άνδρα.

Μάλιστα! Τόν Λανδρόν τον τρομερό κακούργο που σκότωσε τρεις γυναίκες σε είδικόν φούρνο!

Όπως φαίνεται υπάρχουν γυναίκες που αυτό το θεωρούν την... φιλογεωτεράν εκδήλωσιν έρωτος!

Τι τα θέλετε όμως! Άπό όλες αυτές τις άπαντήσεις συμπεραίνει πως ο άντρας που άρέσει στις γυναίκες είνε και ο πάντας, ο ώραιος άντρας.

— Όλα τα άλλα είνε...φιλολογία!

ΠΟΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΕΘΕΩΡΟΥΝΤΟ ΠΑΝΤΟΤΕ ΓΕΛΟΙΑ

Η δυσπιστία του άμαθούς. Το «προστατευτικό» έφες ματικά άνθη σε φρούτεια μαλλιά. Έξυπνάδα που επαναλαμβάνεται δύο φορές. Άξιοματικός περιφερόμενος με τη μεγάλη του σέ άνοιχτο άμάξι. Η πολυτέλεια των νεοπλουτών. Καταπληκτική πλοή. Το διάβασμα «τραγωδίας» σε φίλους. Στόρησις των εύφρολογιών ενός παιδιού δύο χρονών από νεύς του. Διαμαντικά σε δάκτυλα με ακάθαρτα νύχια...



ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΜΙΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Η θανατική εκτέλεσις του στρατηγού Καλλέργη και η λαϊκή όργη. Έφεδος κατά του Κυβερνείου. Όπου ο τρελλός Α-τσιποδόδωρος κατεβήκει από το μοναστήρι. Πώς μία τραγωδία μεταβάλλεται σε... κωμωδία. Ένετοί, καλώς όρισατε!.. Το θέαμα από τον εξώστη του Κυβερνείου. Μία θεατρική σκηνή στη μεγάλη αίθουσα. Και το θλιβερό τέλος.

Η ιστορία της πρώτης Κοιτικής Δημοκρατίας που ιδρύθηκε με τόσο ένθουσιασμό από το λαό στα 1362, μετά την κατάλυση της Ένετικής κυριαρχίας, δεν είνε μεγάλη. Έχει όμως μερικά έπεισοδια που αποτελούν αληθινές τραγωδίες. Στο περασμένο φύλλο είδαμε τα τυραννικά κατορθώματα του στρατηγού Ιωάννου Καλλέργη και το φοβερό θάνατό του στον Χάνδακα (τό σημερινό Η-ράκλειο) της Κρήτης. Θα διηγηθώμε σήμερα άλλο έπεισόδιο, που ήρθε συνέχεια του πρώτου και άναγκαία συνέπεια:

Κατά διαταγή του Προέδρου της Δημοκρατίας έτοιμοκλήθησαν στους δρόμους προκήρυξις που άνήγγελε την καταδίκη και την εκτέλεση του στρατηγού Καλλέργη. Η άπόφασις συνήφιζε τα κατορθώματά του και τον έχαρακτηριζε προδότη. Οι κάτοικοι έμάθαιναν ότι τη νύχτα είχε γίνει κόσκινο από τις λόγχες των δημοτικών φρουρών ο στρατιωτικός άρχηγός της νεαρής πολιτείας, έν από τα έπιστημότερα όνόματα της Κρητικής ευγενείας. Στην άρχή ο κόσμος έξεπλάγη, ύστερα άρχισαν μουρμούρες και βουσιές, της ταρχής προανακηρύσσεται, και το μεσημέρι το κακό ξέσπασε. Άπειρο πλήθος έμαζεύτηκε γύρω από το Κυβερνητικό μέγαρο, έφραζε την πλατεία, τους δρόμους, την προκυμαία. Με τη διάδοσις της φοβερής άγγελίας σαν άστραπη, ομάδες χωρικών έσώρηναν από τα χωράκια, από τα χωριά, από αυτές τις ριζές του Ίακρίου όρους, άλλοι χάνον τις οικογενείας Καλλέργη, άλλοι γιά να βρουν τούκαρια λαφυραγωγίες.

Το Άνάτο Συμβούλιο που συνεδρίαζε στο Κυβερνείο, διέταξε να κλείσουν τα κάγκελα και η φρουρά έξω παραταγμένη να στέκη με τα όπλα στο χέρι, έτοιμη. Φοικαλές βουσιές, φοβερές καταρες έγεμναν τον αέρα. Φίλοι, συγγενείς, στρατιώτες του θανατοδένους, αναμνημένοι με το λαό, τον έξηρθίζαν. Γυναικες και ύπηρες χτυπούσαν τα στήθη τους και τραβούσαν τα μαλλιά τους μορλοχτυπώντας. Έκτεινοι δέ που φαινότουσαν κοσμιώτεροι από τους σπασαμένους, ευγενείς και νοικοκυραίους του Χάνδακος, κρυφοί άπαοί της τυραννίας, έχαρακτηρίζαν τώρα το γέρο πρόεδρο της Δημοκρατίας Μαρτίνο Γραδενίγγο «αίμοβόρο τύραννο, προδότη, όλετη της Πατρίδος κλπ.» Τέλος οι δημοκράτοι αυτοί παρεκίνησαν τον όχλο να κάνει έφοδο κατά της φρουράς. Αυτή άπετελείτο από Τσιναίς, Μωραίτες και Ηπειρώτες άφροισιμένους στο Συμβούλιο. Ήταν ως έξακόςιοι. Στην πρώτη έτιδρομή του πλήθους έσοκώθηκαν λίγοι και έπληγώθησαν άδοκτοι. Η δεύτερη όμως σύγκρουσις ήταν φοικατή. Σύσσωμο το τάγμα χτυπούσε τους σπασιστάς και θα τους έθέρριζε όλους, αν ένας χτυπούσε τους σπασιστάς αντιπροσπαθώντας δεν μετέβαλε την τραγωδία αυτή σε κωμωδία.

Ζώσε τότε ένας γέρος αλήτης, που φαινότανε μισότρελλος, ήταν όμως πανόητος και πονηρός, γνωστός σε όλους γιά τις παλαβιές του και τις αισχρολογίες του. Το όνομά του ήταν Θεόδωρος, αλλά γιά την ξεστοπισιά του τον έλεγαν Ατσιποδόδωρο, δηλαδή Θεόδωρος ο άναδής, χωρίς τίποτα. Προστατευόμενος από τη λαϊκή θεοφιλία, τους άρχοντας της Δημοκρατίας, έχλευσε λαϊκούς, και χληρούς, μεγάλους και μικρούς. Ο τύπος αυτός σερότανε ποταπολαογός, είχε πάει στη Βενετία και είχε σαστίσει από το μεγαλείο της. Δυσσεστημένος λοιπόν τώρα γιά το διάψιμο των φίλων του Ένετών, έξευθύμανε κοροϊδεύοντας τους συμπατριώτες

— Όλη την ήμερα τό σκαμνί— έλάμω στο όλοιο άνεβασμένος άγόρευε ο Ατσιποδόδωρος—έτολιορ—έπειτο από πλήθος άκροατών που έκοπαν με προσοχή τις προφητείες του. Και έπροφήτευε κακό τέλος της Κοιτικής Δημοκρατίας, έπιστροπή των Ένετών στη νήσο και θάνατο των κορυβαίων.

Η ροιές και τα έρεθιστικά όνομα του μισότρελλου αυτού έτράβηξαν τέλος την προσοχή της Κυβερνήσεως. Ο Ατσιποδόδωρος έχασε την ημερήσια ύλη και άναγκάστηκε να παραστήσει όργανο Ένετικής προσηγορίας και έκλειστηκε σ' ένα μοναστήρι, δύο όρες μακριά από την πόλη. Εκεί μαλλιοτραβιότανε με

τους καλόγερους και... περίμενε τους Ένετούς να τον έλευθερώσουν.

Η είδηση όμως των ταραχών που άρχισαν στο Χάνδακα έφθασε την ίδια μέρα στο μοναστήρι και άνεστάτωσε τους καλόγερους. Ο Ατσιποδόδωρος έρώτησε «τί συμβαίνει;» και ένα καλόγερο-παίδι, γιά ν' άσπευδή, του είπε: «ήρθαν οι Βενεταίοι!» Στην άρχή, αν και έξεπλάγη ο Ατσιποδόδωρος, καμώθηκε τον άδιάφορο γιά την εύχάριστη είδησι, σε λίγο όμως πήδησε κρυφά τον τόχο του μοναστηριού και έτρεξε στο Χάνδακα, ανυπόμονος να προύπανθήσει τους φίλους του Ένετούς!..

Έφθασε στην πλατεία την ώρα που η συμπλοκή ήτανε στην άκμή της. Και από τα δύο μέρη χτυπούσαν με μανία και τό αίμα έτρεχε βύσες. Ο τρελλός ένόμισε ότι τα συμβαίνοντα ήταν άποτέλεσμα της άφίσεως των Ένετών, άνέβηκε σ' ένα πέτρινο σκαμνί και άρχισε να φωνάζη:

— Καλώς όρισατε, Ένετοί!.. Καλώς μάς ήρθατε Ένετοί!..

Και προσκυνούσε τάχα και προσάγόρευε τους Ένετούς, σαν να τους είχε μπροστά του. Τότε συνέβη κάτι άπίστευτο: Όσοι ήταν κοντά του, χωρίς να πολυσκεφθούν, έφώναξαν: — «Έφθασαν οι Ένετοί!» και τη φωνή αυτή επανέλαβαν και άλλοι, πού ήσαν πειθό πέρα, ζωρότερα και έτσι η φήμη πετούσε γρήγορα από στόμα σε στόμα. «Έφθασαν οι Ένετοί!» Παρακάτω έλεγαν ότι τριάντα καράβια άραξαν κιόλας στο νησί Δία, πειθό πέρα ότι το κάστρο της Φρασκιάς πάρθηκε από τον έχθρό! και έτσι η κακή φήμη έξογκωμένη μετεδόθη και στις τάξεις των μαχομένων, οι όποιοι τάχασαν κι έπαψαν την άδελφοκτονία. Όλοι έφευγαν από την πλατεία κι έτρεχαν να ιδούν τους έρχομένους Ένετούς. Άλλοι έπήγαιναν στο Λάκκο, άλλοι όρμησαν στο άκρωτήριο, άλλοι άνέβηκαν στους γύρω λόφους γιά να έξακριβώσουν την έαφνική συμφορά!

Αμα άδειασε έντελώς η πλατεία και δεν έμειναν παρά τα πρώτα τρία σκοτωμένους, τα σπασμένα όπλα, τα αίματα και δεν άκουγότουσαν παρά τα βογγητά των λαβωμένων, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας με την άσπρη γενειάδα, έβγήκε στο ίδιο έκεινο μπαλκόνι από το όποιο πρό μνηών ο προκάτοχος του Λάνδολος είχε ψυθιοίσει μιά άδύνατη άπολογία ύπό της Ένετικής Δημοκρατίας πρὸς τους επαναστάτες Κοιτικούς. Ο πρόεδρος Γραδενίγος είδε το θέατρο της φοικτής καταστροφής, άνανήχασε, έσχηκσε τα μάτια στον ούρανό κι έφώναξε:

— Θεέ μου, τι ήτανε γραφτό να ιδούν τα μάτια μου! Ήτανε λοιπόν μοιραίο να σώση την πολιτεία και την Κυβερνήσι των Κρητών, ποιός; ένας τρελλός, ένας Ατσιποδόδωρος!.. Φοίχη! Φοίχη!

— Φαίνεται ότι ο τρελλός αυτός έχει περισσότερο μυαλό από όλους μας, έμουρμούρισε μιά φωνή πίσω του.

Ο Γραδενίγος έγύρισε και είδε ένα από τους συμβούλους, το Μάρκο Φραδέλο.

— Τι έννοεις; τον έρώτησε ο Πρόεδρος.

— Πάμε μέσα και θα σου πώ... Έχω μιά σπουδαία άποκάλυψη να σου κάμω.

Όταν μπήκαν μέσα τους έπλησίασε ο Λαβρόδης, άλλος σύμβουλος, με το ίδιο μυστηριώδες ύφος. Και οι δύο άρχισαν τότε να εξομολογούνται στον Πρόεδρο ότι τα σημερινά γεγονότα τους έχαμαν πολύ σκεπτικούς και ότι εδυνάμωναν στην ψυχή τους μιά ιδέα...

— Ποιά ιδέα; ρώτησε ο Πρόεδρος.

— Να ξαναφέρουμε τους Ένετούς!.. είπε με θάρρος ο Φραδέλος. Η Κοιτική Δημοκρατία δεν έχει ζωή... Όλοι οι σύμβουλοι αυτό σκέπτονται, αλλά δεν έχουν το θάρρος να σου το πώ... Αυτό είνε η σωτηρία της Πατρίδος! — Μα αν όλοι πιστεύετε ότι έτσι θα σωθή η Κρήτη, τότε κι εγώ είμαι μαζί σας, είπε ο Γραδενίγος. Έγώ ο ίδιος να πάω στη Βενετία να τους φέρω!

— Προδότη! έφώναξε δυνατά ο Φραδέλος, σου βγάλαμε τη μάσκα!.. Προδότη! πουλημένε στους



ΤΟ ΑΝΩΤΕΡΟΝ ΟΛΩΝ

EINE TO ΓΑΛΑ "ΒΟΣΚΟΣ"

Η ΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΑΣ

